

Varför vann Hamas valet?

- en studie i väljarbeteende

Cecilia Bengtsson
Fanny Palm

Abstract

Varför vann Hamas valet? Valresultatet i januari 2006 som blivit så uppmärksammat och ifrågasatt av omvärlden vill vi undersöka. Vårt syfte är att hitta en förklaring till varför det palestinska folket röstade på ett av omvärlden terrorstämplat parti. I vår undersökning utgår vi från fyra olika väljarteorier som kan härledas till den politiska kontexten. Teorierna förklarar valresultat utifrån 1) ideologisk närhet 2) politisk agenda 3) tydlighet i kommunikation av ståndpunkter 4) partiernas kompetens. Med utgångspunkt i teorierna och med hjälp av surveyundersökningar undersöker vi Hamas och Fatah samt folkets uppfattningar om respektive parti. Vår slutsats är att Hamas vann valet för att folket protesterade mot korruptionen inom Fatah och deras oförmåga att upprätthålla lag och ordning. En förutsättning för valutgången var också att Hamas hemmafrågor var högst upp på agendan tiden innan valet.

Nyckelord: valresultat, väljarbeteende, Palestina, Hamas, Fatah

Innehållsförteckning

1	Problemformulering och syfte	1
2	Metod och Material	2
3	Teori	3
3.1	Fyra väljarbeteendeteorier.....	3
3.1.1	En introduktion i väljarbeteende	3
3.1.2	Varför vi valt just de här fyra teorierna.....	4
3.1.3	Teorin om ideologisk närhet	5
3.1.4	Teorin om agendans betydelse	6
3.1.5	Teorin om tydlighet.....	7
3.1.6	Teorin om kompetens.....	8
3.1.7	Sammanfattning av teorierna	9
4	Analys	10
4.1	Analys av ideologisk närhet	10
4.1.1	Hamas ideologi.....	10
4.1.2	Fatahs ideologi	11
4.1.3	En diskussion om partiernas ideologier	11
4.1.4	Åsiktsdimensionerna inom den palestinska politiken	11
4.1.5	Väljarnas ideologiska ståndpunkter	12
4.1.6	Slutsatser om ideologisk närhet och rörelse längs med åsiktsdimensioner.....	13
4.2	Analys av agendans betydelse.....	14
4.2.1	Centrala frågor och valkampanjernas inverkan.....	14
4.2.2	Slutsats om agendans betydelse	15
4.3	Analys av tydlighet.....	16
4.3.1	Tydlighet i olika sorters frågor.....	16
4.3.2	Slutsatser om tydlighetens inverkan.....	18
4.4	Analys av kompetens	18
4.4.1	Fatahs kompetens	19
4.4.2	Kompetensen inom Hamas.....	19
4.4.3	Diskussion om partiernas kompetens.....	20
4.4.4	Väljarna och hur de uppfattar kompetensen.....	21
4.4.5	Slutsatser om kompetens.....	22
5	Sammanfattning av resultaten	23

6	Slutsatser och förslag till forskning.....	24
7	Referenser.....	26
8	Bilagor.....	30
8.1	Bilaga 1. PSR - Survey Research Unit: PSR's Exit Poll Results	30
8.2	Bilaga 2. PSR - Survey Research Unit: Public Opinion Poll # 17	39
8.3	Bilaga 3. PSR - Survey Research Unit: Public Opinion Poll # 16	62

1 Problemformulering och syfte

Vi har ställt oss frågan: ”Varför vann Hamas valet?” (januari 2006). Hamas som terrorstämplats av stater runt om i världen och som, nu när de sitter vid makten, påverkar palestinierna negativt genom att bidrag till Palestina har dragits in.

Vi tror att frågan till stor del kan förklaras genom att undersöka varför det palestinska folket röstade på Hamas. Att vi lägger så stor vikt vid folket motiverar vi med att det faktiskt är folket som är avgörande vid demokratiska val. Däremot inte sagt att andra faktorer inte spelade in. Det internationella politiska spelet är en faktor som säkert påverkade, men också en faktor som är mycket svår att ta på och framförallt för stor och komplicerad för att på ett tillfredsställande sätt analysera här. Likaså hade man kunnat tänka sig en analys av partier/organisationer utifrån teorier och titta på vad som gör att man vinner ett val eller inte. Detta har vi också valt bort för att kunna ägna mer tid och kraft åt att analysera folket, eller **väljarna**, som vi nedan också kommer att benämna dem.

Syftet med undersökningen är att få en djupare insikt i vad som låg bakom det kontroversiella (i alla fall i omvärldens ögon) och överraskande valresultatet. Massmedia ger sin bild och den är vi som uppsatsskrivare också delvis hänvisade till men vi hoppas att vi genom en mer strukturerad och väl genomarbetad analys kan ge en mer nyanserad uppfattning och kanske ett bättre svar. Om inte ett bättre svar så kanske i alla fall ett bättre underbyggt svar, där vi redovisat hur vi gått tillväga och det blir möjligt för läsaren att själv skapa sig en uppfattning om vi kommer fram till det ”rätta” resultatet eller inte.

Situationen för palestinierna är mycket speciell och hela Israel-Palestina-konflikten är nog ensam av sitt slag. Däremot; att en terrorstämplad organisation/parti kommer till makten är inte unikt. Paralleller kan dras till Nordirland, där Sinn Fein-partiet sitter i regeringen, en politisk gren av det terrorstämplade IRA:s organisation. Vidare kan man se likheter med den baskiska separatiströrelsen ETA i Spanien, som har bildat ett politiskt parti och kommit in i regeringen. Resultaten från vår undersökning, tillsammans med undersökningar av de två andra nämnda fallen, skulle kunna utgöra underlag för framtida forskning om varför terrorstämplade organisationer vinner makt. Eller, för att lyfta upp det hela en aggregationsnivå; utgöra underlag för forskning kring varför kontroversiella organisationer/partier vinner makt.

2 Metod och Material

Som metod för att besvara frågan har vi gjort en teorianvändande/teoriprovande (se Essaiasson et al 2004:40) fall-studie (se Landman 2003:19). En teorianvändande för att inte analysera i blindo utan för att dels ha någonting att filtrera materialet genom, så att man analyserar relevanta faktorer och dels för att ha något att binda upp resonemangen kring, ett slags spalje där vårt arbete klättrar som en klematis (istället för att kräla på marken). Metoden skulle också kunna ses som en teoriprovande studie då vi, samtidigt som att vi använder teorierna också testar deras förklaringsförmåga. En fallstudie därför att vi är intresserade av en djupare insikt i något ytterst komplext.

Material till arbetet har utgjorts av primärmaterial i form av survey-undersökningar gjorda av Palestinian center for Policy and Survey Research (PSR), samt kompletterande material från Birzeit university och Jerusalem Media and Communication Center (JMCC). Survey-undersökningarna är gjorda mellan juni 2005 fram till strax efter valet och behandlar samtliga huvudsakligen parlamentsvalet i januari 2006. De olika undersökningarna fokuserar på lite olika frågor och därför har vi valt att arbeta med flera.

Survey-undersökningar kan anklagas för att vara vinklade eller icke trovärdiga. Vi hoppas att så inte ska vara fallet med våra undersökningar och vi finner heller inga uppenbara motiv för PSR (det institut vi använder oss av mest) att förvränga survey-undersökningarnas resultat. Att vi dessutom kompletterar med fler källor bör dessutom stödja trovärdigheten för vår analys. Risken för felaktig redovisning finns dock alltid och detta är dels något som vi poängterar att vi har funderat över och dels något som vi vill att läsaren ska vara medveten om.

Vi har också använt oss av Hamas traktat ("charter" på engelska) – dokumentet där Hamas redogör för sin ideologi. Och Fatahs (Hamas främsta motståndare i oppositionen) motsvarande dokument.

För att komplettera survey-undersökningarna och traktaten med teorier och material som ger mer "kött" på benen har vi använt oss av sekundärmaterial, det vill säga redan bearbetat och analyserat material, så som vetenskapliga böcker, tidningsartiklar från vetenskapliga tidskrifter och också internetkällor. När vi använt oss av de mera osäkra internetkällorna har vi läst så pass många olika att vi hoppas att vi i och med detta ger uppgifter som är trovärdiga.

Vi har försökt att motverka ett tendensiöst materialurval, men ser ändå att risken för snedvridningar finns.

3 Teori

3.1 Fyra väljarbeteendeteorier

För att analysera varför väljarna röstade som de gjorde har vi valt att utgå från fyra statsvetenskapliga teorier om väljarbeteende. Dessa redogör man för bland annat i Sören Holmberg och Henrik Oscarssons bok: ”Väljare – svenskt väljarbeteende under 50 år” (Holmberg & Oscarsson 2004:102). I denna analyserar man det svenska valresultatet 2002 men vi tror att teorierna är lika tillämpliga på det palestinska valet. Förutsättningar skiljer sig mycket mellan Sverige och Palestina men ser man till de generella dragen är likheterna ändå så stora att vi tror att en överföring av det här slaget är möjlig.

I avsnittet väljarbeteendeteorier kommer vi först att ge en liten introduktion i väljarbeteendeteorier, vilka som har varit de viktigaste inom forskningen (social struktur, rational choice och spatiala teorier) och vad de innebär. Efter detta kommer vi att argumentera för varför vi valt just dessa fyra teorier (för att en plötslig förändring bara kan förklaras av förändringar inom den politiska kontexten) för att slutligen gå igenom de fyra väljarbeteendeteorier en och en.

3.1.1 En introduktion i väljarbeteende

Val har diskuterats och analyserats i samband med politiska teorier och beteende en längre tid inom statsvetenskapen men det var först på 1900-talet som man började analysera väljarbeteende i sig (Evans 2004:21).

Inom en del av väljarbeteendeanalysen fokuserar man på social struktur och kontext. Människor tillhör olika grupper och man antar sedan att de inom samma grupp röstar ungefär likadant (Evans 2004:23,43). En teori med anknytning till denna inriktning är teorin om partiidentifikation som visat sig ha stor förklaringskraft. Framförallt har den lyckats förklara det faktum att väljarbeteende tycks vara relativt stabilt över tid (Evans 2004:23). Denna teori går ut på att människor föds och växer upp inom en viss social kontext, socialiseras in i denna kontext till att hysa vissa åsikter, preferenser och motiv och därigenom känner lojalitet och identifierar sig med partiet (Evans 2004:24; Hague & Harrop 2004:156-7).

Vidare har rational choice spelat en stor roll inom väljarforskningen (Evans 2004:69). Man utgår här från att människor är rationella, nyttomaximerande varel-

ser som tar rationella beslut utifrån vilka strategier som tillhandahålls och utifrån kalkyler över möjliga utkomster (Ward 2002:68-9).

Ytterligare en inriktning är de spatiala (rumsliga) teorierna. De går ut på att man kan placera in alla väljare och partier/kandidater i ett hypotetiskt rum (space på engelska) utifrån vilka politiska åsikter de hyser (Rabinowitz & Macdonald 1989:93). De olika teorierna analyserar sedan avståndet mellan väljare och kandidater (Evans 2004:95) på olika sätt utifrån olika antaganden om väljare och valbara.

Naturligtvis finns det kopplingar mellan de olika inriktningarna. Dessutom lyfter de fram olika saker och därmed kan komplettera varandra. En analys enbart utifrån spatiala teorier ger till exempel inte hur mycket bakomliggande, sociala faktorer bestämmer väljarbeteende (Evans 2004:113).

3.1.2 Varför vi valt just de här fyra teorierna

Att vi har valt just de här fyra teorierna beror på flera anledningar. Dels anser vi att de kompletterar varandra på ett mycket bra sätt. Varje teori kanske kan ge en liten förklaring till varför Hamas vann valet. Teorierna bygger dessutom på olika antaganden om väljare och deras beteende. För att undvika sårbarhet är det positivt med flera teorier som kan täcka upp för varandra om det skulle visa sig att något av antagandena är felaktigt.

Inom väljarkåren har skett en stor förändring. Många väljare röstade på ett annat parti än de gjorde valet innan. En stor förklaring till detta är ju att det parti de röstade på nu inte fanns som alternativ förra valomgången. Men samtidigt, trots att Hamas ställde upp i år hade väljarna inte behövt rösta på dem. Man kan tänka sig att Hamas ställde upp för att man visste att man hade folkligt stöd. Och i sådana fall, vad var anledningen till det folkliga stödet? Vad var anledningen till att väljarna bytte parti?

Förändringar av väljarbeteende kan förklaras av förändringar inom den sociala kontexten (Evans 2004:25). Problemet med denna förklaring är att den sociala kontexten i allmänhet ändrar sig mycket långsamt och kan därför inte förklara stora förändringar som sker på kort tid (Evans 2004:26; Holmberg & Oscarsson 2004:101). Dessa förändringar kan istället förklaras av förändringar inom den *politiska kontexten* (Holmberg & Oscarsson 2004:101). I den politiska kontexten ingår bland annat partistruktur och den konkurrens som finns mellan partier (Andersen & Heath 2003:301).

Teorierna vi valt utgår från den politiska kontexten och behandlar de frågor som är relevanta där.

3.1.3 Teorin om ideologisk närhet

”Partiers valframgångar och –förluster kan förklaras av väljares och partiers rörelser längs ideologiska dimensioner” (Holmberg & Oscarsson 2004:102)

Teorin om ideologisk närhet utgår från att väljare röstar rationellt utifrån ideologi (Evans 2004:77). Man kan se partiers och personers ideologiska intressen som positioner längs centrala åsiktsdimensioner (Bischoff 2005:222; Rabinowitz & Macdonald 1989:93; Evans 2004:95). Den vanligaste centrala åsiktsdimensionen är den mellan höger och vänster, då man traditionellt sett brukar man tolka politik i dessa termer (Lewis-Beck & Chlarson 2002:494; Scarbrough 1984:20). Väljarna röstar på det parti som ligger dem närmast ideologiskt sett (Evans 2004:100; Rabinowitz & Macdonald 1989:93; Merrill & Grofman, 1997:26; Gilljam 1997:5; Adams & Merrill 1999:766). Positioner är inte statiska utan väljare och partier rör sig längs med dessa. Ett parti kan öka sina chanser till att vinna val genom att söka sig till en position där många väljare befinner sig (Holmberg & Oscarsson 2004:102). Enligt klassisk (Downsiansk) teori är denna position belägen i mitten längs med åsiktsdimensionen, hos medianväljaren. Detta får till följd att de politiska partierna tenderar att konvergera (Evans 2004:79; Merrill & Grofman 1997:26; Bischoff 2005:222).

För att kunna utkristallisera vilka de centrala åsiktsdimensionerna var vid valet och rörelserna och positionerna längs med dessa krävs att vi finner de olika partiernas och väljarnas ideologier. För att göra detta måste vi först definiera vad en ideologi är.

Den definition av ideologi som är mest frekvent förekommande i litteraturen ger att ideologi är ett system/struktur av övertygelser som delas av många (Hinich & Munger 1998:404; Ward 2002:76-7; Scarbrough 1984:24). Denna definition finner vi vara användbar och den kommer vi i analysen nedan utgå från.

Vidare liknar Elinor Scarbroug (1984) ideologin vid en karta. Ideologin, precis som kartan, ger oss var vi är (världsuppfattning), var vi är på väg (målet) och hur vi ska ta oss dit (medlen) (Scarbrough 1984:27).

Utifrån detta skulle vi vilja ge vår slutgiltiga definition på ideologi: ”Ideologi är en struktur av övertygelser som delas av många och som ger oss möjligheten att veta var vi är, var vi är på väg och hur vi ska ta oss dit.”

Det klassiska angreppssättet att operationalisera partiers ideologi är att använda sig av skriftliga utsagor så som valmanifest, partiprogram eller liknande (Scarbrough 1984:56). När Andrea Nusse analyserar Hamas ideologi är det bland annat deras ”Mithac” (fördrag, ”charter” på engelska) som hon utgår från (Nusse 1998:4).

Operationalisera väljarnas ideologi kan man göra genom att be människor placera in sig själva längs med (ideologiska) åsiktsdimensioner och komplettera med ett sakfrågeindex (Lewis-Beck & Chlarson 2002:495). Eftersom man inte gjort detta i vårt material måste vi försöka lösa problemet på annat sätt.

3.1.4 Teorin om agendans betydelse

”Partiers valframgångar och valförluster kan förklaras av att vissa åsiktsdimensioner eller sakfrågor blev mer uppmärksammade och därmed fick större betydelse för väljarnas partievalueringar än andra” (Holmberg & Oscarsson 2004:103)

Rörelser längs med de centrala åsiktsdimensionerna tar tid för partier. Vidare opererar väljare med begränsad tillgång till information (Rabinowitz & Macdonald 1989:94-5) och är samtidigt mer intresserade av vissa frågor än andra, en kombination som gör att sakfrågor spelar en viktig roll inom politiken (Evans 2004:92; Bischoff 2005:226). Något komplicerande är det faktum att sakfrågor brukar utmytna i tudelade uppfattningar, för eller emot (Evans 2004:107; Rabinowitz & Macdonald 1989:95). Detta gör att närheten mellan väljare och parti inte behöver avgöra längre (som i teorin om ideologisk närhet).

Då sakfrågor är viktiga och rörelserna längs med åsiktsdimensionerna tar lång tid kan val, istället för att handla om att partier (och väljare) ändrar positioner, komma att handla om agenda-sättande. Partier är beroende av vilka sakfrågor som diskuteras under valrörelsen. Därför försöker de uppmärksamma sakfrågor där de själva har en relativ fördel gentemot andra partier (Holmberg & Oscarsson 2004:103; Rabinowitz & Macdonald 1989:98-9). Samtidigt vill de tona ner de frågor där fördelarna inte är lika stora. Genom detta hoppas partierna attrahera fler väljare (van der Brug 2004:211) utan att behöva ändra sin ideologi (Holmberg & Oscarsson 2004:122).

Den politiska agendan är vad som kommer upp på dagordningen. Medborgarna har föreställningar om vilka problem som är viktiga och inte viktiga (R. Kinder, 2003:361). Genom att be väljarna rangordna de politiska problem som finns i landet kan man få reda på dagordningen (McCombs 2006:43). Utifrån sina prioriteringar tittar väljarna på hur väl partiernas agendor stämmer överens med deras åsikter och röstar sedan på det parti som prioriterar den viktigaste frågan (van der Brug 2004:212).

Det finns starka band mellan det som människor tror är landets största problem och det som media rapporterar om. Massmedia spelar alltså en stor roll när det gäller att forma den politiska agendan (R. Kinder 2003:362; van der Brug 2004:212; Juholin 2001:125).

Precis som massmedia påverkar väljarna försöker partierna påverka massmedia. Människor är selektiva när de ska ta till sig ny information (McCombs 2006:157). Partierna utnyttjar väljarnas selektivitet genom något som kallas för ”priming”, vilket innebär att de genom media drar uppmärksamheten till ”sina” frågor. Politiska partier organiserar ofta sina valkampanjer utifrån det (R. Kinder 2003:365). Med resultatet att valkampanjer ofta blir en kamp om mediernas dagordning för att på så sätt påverka medborgarnas dagordning (McCombs 2006:137).

De kausala orsakssambanden mellan medias påverkan på den allmänna opinionen eller den allmänna opinionens påverkan på medias dagordning, och dess-

utom partiernas påverkan på de andra två är svåra att undersöka. Vi kan endast veta att de korrelerar (McCombs 2006:29).

För att politiska partier ska kunna utnyttja media för att nå ut med sin politiska agenda krävs det dock ett öppet politiskt och medialt system, fritt från censur (McCombs 2006:61-62). I ett land där detta inte finns kan man tänka sig att uppmärksamheten i media blir snedvriden och väldigt vinklad eftersom det förmodligen bara är regeringspartiet som kan driva en bra valkampanj.

3.1.5 Teorin om tydlighet

”Partiers valframgångar kan förklaras av att de kommunicerat tydliga flankpositioner längs viktiga åsiktsdimensioner”
(Holmberg & Oscarsson 2004:103)

Denna teori utgår från att väljare har ännu sämre möjligheter att ta ställning i politiska frågor än vad de tidigare teorierna byggt sina antaganden på. Väljarna uppfattar frågor på ett diffust sätt (Rabinowitz & Macdonald 1989:94). Detta gör att väljarna inte har någon klar uppfattning om var de står politiskt, utan har mest en generell uppfattning om vilket håll de tycker att politiken bör röra sig åt (Merril & Grofman 1997:27). Den direktionala teorin, ”riktningsteorin”, bygger på detta antagande.

Som ovan förklarats tenderar frågor att hamna i ställningstaganden för eller emot. (Evans 2004:107; Rabinowitz & Macdonald 1989:95). I den direktionala teorin avgör inte närheten. Det viktiga är att man står på samma sida i en fråga och att parti och väljare tycker att frågan är lika viktig (Evans 2004:107; Gilljam 1997:6; Rabinowitz & Macdonald 1989:94). Den direktionala teorin behandlar endast policy-frågor (Adams & Merrill 1999:767).

Själva kärnan i teorin om tydlighet ligger i att en väljare alltid kommer att föredra ett parti som starkt tar ställning i enlighet med väljaren i en viktig fråga framför ett parti som inte tar ställning (Gilljam 1997:6). Partier i utkanterna av åsiktsdimensionerna är tydligare i sina ställningstaganden. ”De kan på ett mer trovärdigt och mer ihärdigt sätt än mer centralt belägna partier förmedla ett tydligt politiskt budskap” (Holmberg & Oscarsson 2004:103). Vilket också innebär att extrempartier inom gränsen för vad som anses acceptabelt av väljarkåren har en stor fördel vid val (Holmberg & Oscarsson 2004:103; Rabinowitz & Macdonald 1989:98,108; Adams & Merrill 1999:767).

3.1.6 Teorin om kompetens

”Partiers valframgångar och valförluster förklaras av att vissa partier i väljarnas ögon haft större förtroendekapital när det gäller att bedriva politik på de områden som diskuteras i valrörelsen” (Holmberg & Oscarsson 2004:104)

Människor röstar utifrån ett antal kriterier som har med partiets kompetens att göra. Men vad är det för kompetens man bedömer? Enligt Holmberg och Oscarsson gör man ofta bedömningen utifrån ledarskap och regeringsduglighet i framförallt ekonomiska frågor (Holmberg & Oscarsson 2004:104).

Skillnaden mellan teorin om kompetens och de tidigare är att fokus skiftar från ideologi/sakfrågor till resultat och bedömningar grundar sig i det som hittills presterats och sedan röstar väljarna för eller emot detta (Holmberg & Oscarsson:103-4).

Medborgare har en möjlighet att straffa eller belöna politikerna för den politik de har fört (Bäck 2004:66). Enligt denna modell om ansvarsutkrävande i efterhand tittar man på vad partiet hittills har åstadkommit i viktiga frågor. Sedan röstar väljarna utifrån hur bra de tycker att politikerna har lyckats (Kumlin 2004:83).

Enligt teorin om kompetens måste man bygga upp ett politiskt förtroende hos väljarna (Holmberg & Oscarsson 2004:103-104). Det politiska förtroendet tar lång tid att bygga upp och beror på hur nöjda väljarna är med regeringens prestation. Detta avspeglas i valresultatet (Holmberg & Oscarsson:128).

Den politiska ledarens kompetens påverkar också förtroendet för partiet (Holmberg & Oscarsson:104). Inom organisationer får vissa personer oundvikligen officiell makt över andra. Det händer att politiska makthavare inte lever upp till det förtroende som de har fått av väljarna och utnyttjar makten till att begå illegitima handlingar som tjänar deras egna intressen (Barry 2001:41; Jagawickrama 2001:281). Den här korruptionen leder till kostnader för landet som leder till minskad ekonomisk tillväxt, vilket i sin tur leder till att folket blir fattigare. Det minskar legitimiteten hos regeringen och det politiska förtroendet man har för den (Jagawickrama 2001: 284; A. Bargh & Alvarez 2001:42; Holmberg & Oscarsson 2004:104). Eftersom ekonomin är en av de viktigaste faktorerna som styr väljarnas röstbeteende får problemen med en korruperad regering stor betydelse för framtida val (Hague & Harrop 2004: 158).

Enligt mandatmodellen tittar man istället framåt. Modellen innebär att man ser på vilka möjligheter ett parti har att driva en bra politik i framtiden och partierna har möjlighet att påverka väljarnas inställning genom vallöften (Naurin 2004: 55). Folkets vilja omsätts i praktiken genom att partierna, efter att de vunnit valet, realiserar sina vallöften (Kumlin 2004: 83). Istället för att man utgår från tidigare prestation, som i modellen om ansvarsutkrävande, utgår man från sin personliga uppfattning om partiernas framtida möjligheter.

Utifrån teorin om kompetens är det alltså tre saker som styr väljarbeteendet: Det är det politiska förtroendet man har för partiet och dess ledare, hur partiet tidigare har presterat och hur man tror att partiet kommer att prestera i framtiden. Som väljare kan man kanske tycka att det är lättare att bedöma den tidigare pre-

stationen då man aldrig riktigt kan veta vad som kommer att hända när ett parti väl sitter vid makten. Att rösta på ett nytt parti kan göra en sådan bedömning svår eftersom det inte finns någon riktig möjlighet att bedöma partiets tidigare prestation på samma sätt som om det gäller ett parti som tidigare haft makten. Då spelar det politiska förtroendet in. Har man av någon anledning stort politiskt förtroende för ett nytt parti, det kan ju ha visat sig kompetent när det gäller frågor som går att påverka utanför regeringen, kan det förmodligen göra att man vågar chansa på att det kommer att lyckas även som regeringsparti.

3.1.7 Sammanfattning av teorierna

De fyra teorier vi valt att utgå från har kopplingar framförallt till de spatiala teorierna. Teorin om ideologisk närhet är en spatial teori som går ut på att väljarna röstar på det parti eller den kandidat som ligger närmast i rummet. Följande teori är den om agendans betydelse. Den kan klassas in under teorin om ideologisk närhet men kompletteras med teorier om agendan, media och valkampanjers betydelse för valresultatet. Teorin om tydlighet har kopplingar till den direktionala teorin ("riktningsteorin") och går ut på att väljarna röstar på det parti som är på samma sida som väljaren och tydligt visar det. Slutligen, teorin om kompetens är den teori som skiljer sig mest från de andra. I de tidigare har sakfrågor (issues på engelska) och ideologier varit av betydelse, i denna skiftar fokus till resultat (Holmberg & Oscarsson 2004:104). Holmberg och Oscarsson menar att för att vinna ett val måste man vinna denna fyrkamp (Ibid)

4 Analys

4.1 Analys av ideologisk närhet

När väljaren beslutar sig för vilket parti han eller hon ska rösta på kan man tänka sig att ideologiska övertygelser spelar roll. Detta och lite till ska vi undersöka nedan. Först kommer vi beskriva Hamas och Fatahs ideologier, för att sedan diskutera om och hur de har förändrats över tid. Efter detta resonerar vi kring åsiktsdimensionerna och det visar sig att Hamas med stor sannolikhet har förflyttat sig längs en åsiktsdimension. Sedan gör vi en analys av folkets ideologi och allra sist drar vi slutsatser kring detta. I slutsatsen kommer vi fram till att då det kanske har skett en förskjutning av Hamas position längs med åsiktsdimensionen, samtidigt som en del röstade efter ideologisk närhet kan detta vara en blygsam förklaring till att Hamas vann valet. När vi operationaliserar Hamas och Fatahs ideologier kommer vi att utgå från deras manifest och dessutom använda oss av sekundärmaterial.

4.1.1 Hamas ideologi

Hamas ideologi och världsuppfattning bygger på islam (Charter 1988/1996:16). Denna inkluderar en islamsk förståelse av alla komponenter i livet: ekonomi, politik, utbildning, samhälle, rättssamhälle, konst och vetenskap (Nusser 1998:87).

Vidare är nationalismen en viktig del av Hamas ideologi (Charter 1988/1996:20). Hamas tror på att Palestina är en islamsk "waqf" (tillgång eller ägodel, "trust" på engelska) (Charter 1988/1996:19) men Israel, sionismen och Judarna står i vägen (Nusser 1998:33).

Hamas vägrar erkänna detta system (Nusser 1998:58). Man tror på islams återkomst som kullkastar systemet och den jämlikhet och solidaritet som följer (ibid:61).

Både Islams roll i världen och återerövringen av Palestina ingår i Hamas mål: "The goal of the Islamists [Hamas] is to liberate Palestine from occupation by the "Zionist enemy" and re-establish an Islamic state" (Nusser 1998:47).

Genom internationella konferenser och fredsförhandlingar har man inte uppnått önskat resultat. Hamas söker istället nå frihet genom Jihad: "there is no solution to the Palestinian problem except by Jihad" (Charter 1988/1996:21). Jihad är en obligatorisk och individuell kamp för palestinierna (Nusser 2004:74; Charter 1988/1996:22)

I strategin för att nå målet är undervisning också viktig (Charter 1988/1996:22).

4.1.2 Fatahs ideologi

Enligt Fatahs konstitution (www.fateh.net) ser Fatah det palestinska folket som en del av Arabnationerna och folkets kamp är Arabnationernas kamp. Judarnas invasion av Palestina är en kolonisation som förknippas med internationella imperialistiska intressen och dessa måste bekämpas. Fatah är en självständig nationell revolutionsrörelse som representerar det palestinska folket.

Målet är ett helt fritt Palestina, en självständig, demokratisk, suverän stat med Jerusalem som huvudstad. Befrielsen av landet är en religiös, arabisk och humanitär skyldighet. Samhället ska skydda medborgarnas rättigheter utan diskriminering när det gäller ras och religion.

För att nå målet uppmanas det palestinska folket till väpnad revolution. Man ska verka för en enad arabisk front i samarbete med Arabnationerna. Den väpnade kampen ses som en strategi för att uppnå frihet och förstöra sionismen, dess ekonomi, politik och kultur. Alla politiska förslag om alternativa lösningar, som inte förstör den sionistiska ockupationen av Palestina måste motarbetas.

4.1.3 En diskussion om partiernas ideologier

Elinor Scarbrough gör skillnad mellan gruppideologi och partiideologi (Scarbrough 1984:50-1). Enligt hennes definitioner är ovanstående ideologier inte partiideologier då deras fokus är för smalt. Men palestiniernas politik är mestadels inriktad på ockupationen och ideologier som bygger på det måste därmed också ses som partiideologier.

Ideologierna som utkristalliserats ovan är vad vi vill kalla organisationernas ”klassiska” ideologier. Både Hamas och Fatah har genomgått stora förändringar sedan dessa kom till. På senare tid har Hamas genomgått en omvälvande process från en civil organisation till ett politiskt parti (Malka 2006:37) (precis som Fatah tidigare också gjort). Något som vi anser måste avspeglade sig både i mål men kanske framförallt i medel. Hamas är dessutom en organisation känd för pragmatism och anpassningsförmåga (Nusser 1998:50; Malka 2006:37). Detta bör ju också påverka.

4.1.4 Åsiktsdimensionerna inom den palestinska politiken

Den palestinska politikens mest centrala åsiktsdimension kan inte anses vara den mellan höger och vänster. De mycket speciella förutsättningarna för det palestinska samhället och den palestinska politiken leder oss till att identifiera den mest centrala åsiktsdimensionen som den som behandlar hur man ska göra för att undkomma ockupationen. Ockupationen är till ”syvende og sidst” orsaken till palesti-

niernas utsatta läge. De moderata representerar den ena ändan, där man ser en tvåstatslösning som möjlig och stödjer fredliga alternativ för att lösa konflikten. I den andra ändan finner man de mer radikala som kännetecknas av att de inte erkänner Israel och inte ser fredsförhandlingar som lösningar på problemen.

Längs med denna dimension kan man placera in Fatah, Hamas och folket. Fatah tar en mer moderat position medan Hamas placerar sig längre åt det radikala hållet. De flesta av väljarna har mer moderata åsikter (Shikaki 2006 i Newsweek international; www.sfcg.org) och befinner sig alltså ganska nära Fatah. Exempel på detta är taget ur Birzeits undersökning (nr. 25, 14 jan. 06) där väljarna svarar på en fråga om vilken protestform man stödjer. I siffrorna framgår tydligt att man är för fredliga protestformer (och inte våldsamma) och majoriteten av palestinierna stödjer också en tvåstatslösning, om än inte med lika förkrossande majoritet.

Det man kan fråga sig är om Hamas har rört sig från en extrem position till en lite mindre extrem, där fler väljare befinner sig och genom detta vunnit valet? Händelseutvecklingen den senaste tiden tyder på att en ompositionering längs med dimensionen har skett. Hamas har upphört med självmordsbombningarna och i sin valplattform var man inte lika dogmatisk i sina uttalanden om Israel som man tidigare har varit och har alltså visat på en mer moderat attityd (www.freemuslims.org; Leaders: Enter Hamas; 2006 i The Economist). Väljarna själva uppfattar dessutom det faktum att Hamas ställde upp i valet som att de rört sig mot en mer moderat position (undersökning nr.17; PSR)

4.1.5 Väljarnas ideologiska ståndpunkter

För att analysera vilka ideologier det palestinska folket har skulle vi behöva dels en survey-undersökningsfråga där väljarna placerar in sig själva längs med åsiktsdimensioner samt komplettera detta med ett sakfrågeindex. Då vi inte har tillgång till något sådant material måste vi försöka lösa uppgiften på ett annat sätt.

Först försöker vi finna frågor som är kopplade till ideologi, antingen Hamas eller Fatahs, och se väljarnas inställning till frågorna. Väljarnas åsikter bör överensstämma med Hamas ideologi om teorin om ideologi stämmer.

De frågor som inkluderas i undersökningen är hämtade från Survey-undersökningarna och har valts utifrån kriteriet att de ganska direkt kan kopplas till ideologierna ovan. Det ska också vara relativt lätt att avgöra vilken åsikt som hör till vilken ideologi.

Om man gör en sammanställning av alla frågor som relaterar till något partis ideologi kan man dra den snabba och obetänksamma slutsatsen att väljarna i allmänhet ser ut att hysa åsikter som överensstämmer med Fatahs ideologi. Teorin om att väljare röstar efter ideologi stämmer alltså inte. Så *kan* mycket väl vara fallet men vi måste problematisera resultaten.

Även om *mängden* frågor där åsikt överensstämmer med ideologi är större för Fatah än för Hamas säger detta ingenting om hur *viktig* frågan är för personerna ifråga. En djupt religiös muslim kan mycket väl hysa åsikter som stämmer överens med Fatahs ideologi men ändå rösta på Hamas på grund av religiösa skäl. Vi

behöver komplettera med uppgifter om hur människor rangordnar frågorna utifrån hur viktiga de uppfattas vara men någon sådan undersökning har vi inte att tillgå.

Vidare måste hänsyn tas till materialurval. Antalet frågor i en väljarundersökning måste av naturliga skäl vara starkt begränsade. Urvalet av frågor till surveyundersökningarna kan man ifrågasätta, framförallt då vi inte vet vilka principer författarna har utgått från. En del information finner man på Birzeits, JMCC:s och PSR:s hemsidor. På Birzeits hemsida berättar man att frågeformuläret är designat genom en ”innovativ och systematisk process” och man ”täcker in ekonomiska, sociala och politiska frågor” (vår översättning) (www.birzeit.edu). PSR redogör för processen men går inte in på detaljer (www.pcprs.org) Detta är inte tillräcklig information. Därför måste vi vara kritiska till resultatet ovan.

Finns det någon annan fråga som kan ge oss en bättre indikation på om väljarna röstar efter ideologi eller inte?

I en av frågorna i survey-undersökningarna nr. 16 och nr. 17 av PSR ber man väljarna att redogöra för vad som avgör vad man röstar på. Av alternativen som ges är det endast ett som handlar om politiskt parti eller fraktion som partiet tillhör. Frågan om politiskt parti menar vi, kan tolkas som att delvis handla om ideologi (delvis endast på grund av att sådant som partiidentifikation också kan spela in).

I undersökningen den 28 september (undersökning nr.17, PSR) svarar 19 % att partiet är viktigt. Politiskt parti var alltså näst viktigast efter möjlighet att bekämpa korruption som 23,5 % ansåg vara viktigast. Det verkar som att några men långt ifrån alla röstade utifrån ideologi. Att inte veta hur många som röstade på grund av partiidentifikation och hur många som röstade utifrån ideologi gör att vi endast kan veta att färre än 19 % röstade ideologiskt.

12 % av de som röstade på Hamas gjorde det pga deras politiska agenda enligt JMCC (undersökning nr.57, feb 06).

Religionen utgör en betydlig del av Hamas ideologi och enligt samma undersökning av JMCC angav 19 % av de som röstade på Hamas att de gjorde det av religiösa skäl. I hela befolkningen så var det ungefär 8 % som röstade på Hamas av religiösa skäl.

4.1.6 Slutsatser om ideologisk närhet och rörelse längs med åsiktsdimensioner

Ska detta tolkas som att ideologi var viktigt eller inte? Och spelade Hamas rörelse längs med åsiktsdimensionerna någon roll? Utifrån det material vi har till förfogande och de slutsatser vi kan dra ur detta kan man kanske tolka det som att ideologisk närhet spelade en liten roll för valutgången. I och med detta kan också Hamas rörelse längs med åsiktsdimensionen vara en blygsam delförklaring till varför man vann.

4.2 Analys av agendans betydelse

Utifrån teorin om agenda vinner partier val genom att lyckas få upp sina ”hemmafrågor” högt på dagordningen. Kan det förklara varför Hamas vann valet? Nedan kommer vi, genom att studera surveyundersökningar och olika artiklar från tiden före valet, försöka redogöra för väljarnas agenda, massmedias agenda och de politiska partiernas valkampanjer och agendor. Och på så sätt avgöra hur den politiska agendan såg ut tiden innan valet. Det visar sig att media inte hade störst genomslagskraft och att Hamas lyckades få fram sina ”hemmafrågor” högt på agendan.

4.2.1 Centrala frågor och valkampanjernas inverkan

Det är svårt att veta hur de olika agendorna; massmedias, folkets och partiernas, påverkar varandra. För att ta reda på hur medborgarnas agenda ser ut brukar man ställa frågan; ”Vilket är enligt din mening landets allvarligaste problem idag?”(McCombs 2006:43) (se teoriavsnittet ovan). Men stämmer detta överens med tillexempel massmedias agenda?

De viktigaste problemen för palestinierna var enligt surveyundersökningen (28 sep. 05, PSR) fattigdom och arbetslöshet, den israeliska ockupationen, inrikes anarki/kaos och korruption. Av dem var de två absolut viktigaste frågorna de om korruption och anarki/kaos (Shikaki 2006 i Newsweek International). Från att den undersökningen gjordes i september till valet i januari ändrades situationen och våldet ökad på de palestinska områdena. I och med att situationen förändrades vågar vi därför inte använda de exakta siffrorna på frågornas inbördes prioritering. Det är dock dessa frågor som har präglat valkampanjen (Aburaiya 2006 i Palestine Chronicle; Silverman 2006 i Al Ahram Weekly) och således de som har varit på den politiska agendan innan valet.

För att undersöka partiernas agenda är det bästa sättet att titta på deras valmanifest. Vi har inte lyckats få tag på dem och därför har vi fått använda oss av mediarapportering kring valkampanjen.

Valkampanjen i de palestinska parlamentsvalen pågick mellan den tredje och den tjugofjärde januari (www.palestinemonitor.org). Det var den tid de politiska partierna hade på sig för att nå ut med sin agenda och på så sätt attrahera väljare. Förutsättningarna var att bedriva en bra valkampanj var svårare för Hamas då de motarbetades av Israel (Ibid). Hamas gick till val på de frågor som de hade visat sig framgångsrika i och där de åtnjöt stort förtroende. Det var frågor som rörde inrikespolitiska problem som utbildning, välfärd och lag och ordning (“International: Hamas ahoy!” 2006 i The Economist). Hamas, som har rykte om sig att driva en öppen och ärlig politik, (Abu-Amr 1994:88) spelade också på frågan om kampen mot korruption i de palestinska myndigheterna i sin valkampanj. Detta var en fråga som de ”ägde” och som var en viktig del av agendan (“International: The Hamas dilemma ” 2006 i The Economist). Deras nya partinamn "Change and Reform" var ytterligare ett taktiskt drag för att visa på de förändringar de ville

göra i de för palestinierna viktiga frågorna om korruption och fattigdom (www.wsws.org).

Under kampanjen valde Hamas att inte lägga så stor uppmärksamhet vid frågor som Israels förintelse och självmordsattentat, frågor där de kunde förlora väljare (Toameh, K. 2006 i Wall Street Journal).

Valrörelsen handlade också om ockupationen. Här lyckades Hamas ta åt sig äran för framsteg som Israels tillbakadragande från Gazaremsan i augusti 2005 . Samtidigt som de slog ner på Fatahs misslyckande att komma någonstans i freds-förhandlingarna (www.palestinechronicle.com).

Genom att ändå ta bort utrotandet av Israel ur sitt valmanifest har de också lyckats attrahera väljare som sätter fredsprocessen högt upp på dagordningen. Vissa av Hamas ledare har t o m gått så långt som att säga att de kan vara beredda att förhandla med Israel (www.wsws.org). Hamas har alltså anpassat sin valkampanj och sin dagordning efter det palestinska folkets dagordning eller kanske de har lyckats påverka palestiniernas dagordning? De har lyckats hålla "hemmafrågorna" framträdande medan de har hållit "bortfrågorna" i skymundan.

Fatah å sin sida har kampanjat med budskapen: "ge oss en andra chans" och att " en ljus framtid" ligger framför Fatah (www.weeklyahram.org.eg). Det kan tyckas som ett betydligt svagare valbudskap. Deras slogan var: "41 år av demokrati och kamp" (www.miftah.org). En tveksam paroll med tanke på den utbredda korruptionen och kampen som idag mest förs inom partiet (www.miftah.org). De har försökt svartmåla Hamas genom att gå ut med att den sköra infrastrukturen och den sociala servicen kommer att bli lidande om Hamas får makten. Detta för att utvecklingen är beroende av bistånd från stormakterna som motsätter sig Hamas (www.wsws.org).

Fatah har inte kunnat erbjuda folket något nytt, det har varit samma kandidater som tidigare och de har varit väldigt splittrade (www.merip.org) De har dock haft en stor fördel när det kommer till media som medel för att nå ut med sitt budskap. De statliga TV-kanalerna vinklade sina nyhetssändningar till förmån för Fatah och de gavs också mer sändningstid (www.ec.europa.eu). Utgår man från att "priming" fungerar borde Fatah haft större möjligheter att påverka den allmänna dagordningen och på så sätt få fler väljare.

Fatahs viktigaste "hemmafråga" var fredsprocessen där de, trots Hamas nya mer moderata inställning, har en relativ fördel. Hade denna fråga varit högst upp på den politiska agendan hade Fatah förmodligen vunnit (Shikaki 2006 i News-week International). En teori om varför Fatahs inte lyckades få upp frågan högst på dagordningen, trots deras fördel när det kom till mediabevakning, är att det var en konsekvens av de inre stridigheterna.

4.2.2 Slutsats om agendans betydelse

Man kan dra slutsatsen att den politiska agendan spelade en stor roll inför valet. Man kan också se att Hamas hade stora fördelar med tanke på det. De lyckades föra fram sina frågor medan Fatah var upptagna med att bekämpa inre stridigheter. Trots att Fatah fick mer uppmärksamhet i media lyckades de inte påverka den

allmänna opinionen genom ”priming”. Med andra ord, media satte inte dagordningen för de palestinska medborgarna. Förmodligen var andra kampanjformer mer effektiva. Att väljarna också dagligen upplever konsekvenserna av misskötseln av de viktiga frågorna gör att de får ett personligt förhållande till dem. Det påverkar deras dagliga liv. Även detta kan tänkas vara en orsak till att media inte har lika stor påverkan.

4.3 Analys av tydlighet

Teorin om tydlighet säger att väljarna röstar på det parti som står på deras sida och som är tydligast. Om valutgången ska förklaras med denna teori krävs det dels att Hamas och Fatah står på samma sida i en fråga som många ansåg vara viktig och att folket sedan röstade på Hamas för att de var tydligare.

Nedan kommer vi redogöra för var gränsen för vad som är acceptabel politik går och hävda att Hamas låg innanför. Hamas är det mer extrema partiet, jämfört med Fatah. Sedan analyserar vi olika frågor som var aktuella innan valet och tittar på om tydlighet kan ha varit avgörande för valresultatet. Vi kommer fram till att tydlighet inte var så viktigt som man skulle kunna tro.

4.3.1 Tydlighet i olika sorters frågor

Först och främst vill vi identifiera var gränsen för vad som är en acceptabel politik går. Det extrema partiet ska vara extremt men inte för extremt. Ett sätt att identifiera gränsen är att finna de partier som är mest extrema och sedan leta upp deras närmsta, acceptabla granne, med andra ord, gränsen kan dras vid det sista moderata partialalternativet (Evans 2004:112). Trots detta blir en gränsdragning relativt godtyckligt och därmed öppen att kritisera (ibid). Vi drar gränsen vid Hamas av den enkla anledningen att människor röstade på Hamas och därmed visar på att de ligger inom det acceptabla området. Vi är medvetna om den tautologi som resonemanget innebär men finner samtidigt ingen anledning att dra gränsen någon annanstans.

Av Hamas och Fatah är Hamas det mer extrema partiet. Detta grundar vi på att de har intagit en hårdare ställning mot Israel (Nusser:29), de har utfört attacker mot civila Israeler relativt nyligen (“ International: Hamas ahoy!” 2006 i The Economist) och de tror på en Islamisering av Palestina (Charter 1996:43) . När vi så fastslagit att Hamas är mer extremt antar vi också, enligt teorin om tydlighet, att de ska ha varit tydligare i sin kommunikation och detta kanske kan förklara att Hamas vann valet.

Då vi analyserar denna hypotes måste man vara medveten om att den direktionala teorin, som teorin om tydlighet bygger på, endast behandlar policy-frågor (alltså frågor som handlar om politik och exempelvis inte om kompetens) (Adams & Merrill 1999:766). Detta är ett problem då de viktigaste frågorna i valrörelsen var icke-policy-frågor och de möjliga analysenheterna begränsas i antal.

Av de frågor palestinierna anser var avgörande för deras val av parti är det endast möjligheten att nå en fredsöverenskommelse och Intifadans fortgående som är policybetingade. Av dessa tyckte, i den senast undersökningen gjord av PSR ("exit poll", 15 feb 06), endast 9 % att fredsöverenskommelsen var den viktigaste frågan. Ännu färre tyckte att Intifadan var anledningen till att de röstade som de gjorde. Dessa siffror tyder på att teorin om tydlighet inte kan ha spelat någon större roll.

Om man trots detta analyserar fredsöverenskommelse-frågan är det första man måste fundera över: Stod Hamas och Fatah på samma sida? Traditionellt sett har ju Hamas varit emot en fredsöverenskommelse (Abu-Amr 1994:29-30). Detta visar sig också i survey-undersökningar där 79 % av dem som var emot fredsprocessen röstade på Hamas. De som var mot fredsprocessen var dock få i jämförelse med hur många som var för. Hamas fick 40 % av rösterna av de som var för. Med anledning av dessa siffror drar vi slutsatsen att teorin inte stämmer i det här fallet.

Då det var så få som ansåg att Intifadan var den viktigaste frågan väljer vi att inte analysera denna.

Trots att icke-policy-frågor inte inkluderas i traditionell teori skulle vi vilja analysera dem utifrån teorin om tydlighet. Vi hävdar att det är möjligt då den tydlighet de mer extrema partierna står för också måste innebära tydlighet i frågor om kompetens, inställning till kön och klassfrågor osv.

Att stävja laglöshet och kaos var den fråga som flest tyckte var den viktigaste (37 %) enligt "exit poll" (15 feb. PSR) Av den palestinska befolkningen känner sig 75 % inte säkra och av dem finns det en del som känner sig mer osäkra än andra. 56 % av dessa röstade på Hamas. Hur många de är framgår tyvärr inte av undersökningen publicerad den 15 feb. I undersökningen i september året innan var det 13 % av befolkningen som inte kände sig säkra alls. Sammanlagt kände sig 64 % osäkra vid denna tidpunkt. Eftersom antalet osäkra ökat till hela 75 % av befolkningen i början av 2006 kan man anta att antalet som kände sig mycket osäkra också ökat. Låt oss anta att antalet mycket osäkra innan valet var ca 14 %. Det ger att ca 8 % av hela befolkningen röstade på Hamas för att de kände sig mycket osäkra. Fatah hade istället störst stöd hos dem som kände sig mycket säkra. De uppgick till ett mycket litet antal. Vi antar att både Hamas och Fatah vill att befolkningen ska känna sig säkra, de står med andra ord på samma sida och att Hamas vann flest röster kan därmed förklaras av att de var tydligare.

Att bekämpa korruptionen, nästa fråga som väljarna ansåg var mycket viktig (25 %), är speciell. Korruptionen är mer eller mindre en följd av Fatahs, PLOs bristande styre. I och med detta anser vi att man inte kan placera in Hamas och Fatah på "samma sida". Det gör också att vi inte kan analysera frågan utifrån teorin om tydlighet.

Religionen anges som ett viktigt skäl till varför man röstade på Hamas enligt en undersökning gjord av JMCC (undersökning nr.57, feb 06). Av de som röstade på Hamas gjorde hela 19 % det av religiösa skäl. Det ger att ungefär 8 % av befolkningen röstade utifrån religionen. Men också här står Hamas och Fatah på "olika sidor" och någon analys utifrån teorin om tydlighet inte är möjlig.

4.3.2 Slutsatser om tydlighetens inverkan

Vid valet var det få frågor som var policy-betingade. Av dessa var det endast den om möjligheten att nå en fredsöverenskommelse som kan sägas ha haft någon betydelse. Då Hamas och Fatah står på olika sidor i frågan kan den inte analyseras utifrån teorin om tydlighet. Av de icke-policy-betingade frågorna skulle man i frågan om trygghet och säkerhet, kunna tolka det som att Hamas var tydligare och härmed vann fler röster. Men sammantaget och utifrån dessa siffror kan man inte säga att tydlighet avgjorde valutgången.

4.4 Analys av kompetens

Vi har tidigare diskuterat teorier om kompetens men hur mäter vi det? Kompetens handlar om partiernas prestation i olika frågor. Vi har valt att operationalisera kompetens utifrån de variabler i surveyundersökningarna som behandlar prestation. Man kan säkert mäta kompetens genom andra operationaliseringar men utifrån Holmberg och Oscarssons definition av kompetens passar den operationaliseringen som vi har valt bra, samtidigt som den fångar in de grundläggande problem som funnits i Palestina.

I undersökningen kan man se vilket parti som väljarna har högst förtroende för och vilka kriterier väljarna väljer utifrån. De faktorer som vi har kommit fram till är viktiga för bedömningen av kompetens är:

- Korruptionsnivå
- Ledarskap
- Förmågan att lösa konflikten med Israel
- Lag och ordning
- Effektivitet, framförallt när det gäller att förbättra ekonomi och sociala förhållanden.

Vi kommer nedan att analysera kompetens utifrån Fatahs och Hamas prestation gällande de olika faktorerna. När vi har gjort detta genom att studera sekundärmaterial kommer vi att titta på hur folket uppfattade de olika partiernas prestation. Det borde ju enligt teorin om kompetens vara folkets uppfattning om hur partierna presterat hittills, samt deras förmåga att prestera bra i framtiden inom de för folket viktigaste frågorna som avgör vem som vinner valet. Vi kommer fram till att väljarna uppfattade Hamas som ett mer kompetent parti i de frågor som var viktigast och röstade därefter.

4.4.1 Fatahs kompetens

Fatahs kompetens, när det kommer till de viktigaste faktorerna, har varierat över tid, mycket i samband med hur relationen till Israel har sett ut. Men för att få en bild av hur Fatah lyckats klara av olika situationer och hur det skulle klara av att styra i framtiden är det viktigt att titta på vad de åstadkommit under den tid de styrts den palestinska myndigheten, med andra ord sedan 1994 fram till idag.

Ekonomiskt gjorde de bra ifrån sig från början (Rabbani 2001:69), de erkändes som förhandlingspartner till Israel, något som gav dem välbehövlig legitimitet. De lyckades dessutom få till stånd en fredsprocess (Osloprocessen) (ibid 2001:69). Men en alltmer utbredd korruption (Kimmerling & S. Migdal 2004:388; Klaidman & Rees & Abusway 2000 i Newsweek International), försämrade ekonomi (Kimmerling & S. Migdal 2004:389; Rabbani 2001:76), en stigande arbetslöshet (Kimmerling & S. Migdal 2004:389; de Boer & Missaglia 2004:98) och våldet som aldrig har upphört (Kimmerling & S. Migdal 2004:389; Jones & Riley 2004:160; "International: Hamas ahoy!" 2006 i The Economist) får deras prestation att se sämre ut.

Hela tiden fanns det dock en stark ledare, Arafat som kunde hålla ihop sitt parti och hålla oppositionen nere (Shikaki, 1998:29-43). Även om han gjorde det på ett illegitimt sätt, med hjälp av missbruk av säkerhetsstyrkorna (Schulz 2003:44-45) som ledde till kränkningar av de mänskliga rättigheterna (Schulz 2003:46-47; Jones & Riley 2004:160) och ett personalistiskt styre (Schulz 2003:27-28).

När den starka ledaren försvann från scenen försvann också den allmänna ordningen som han genom förtryck lyckats upprätthålla. Maktstrider inom Fatah utbröt ("Another setback" 2005 i The Economist) som resultat och den nya, betydligt svagare ledaren Abbas hade ingen möjlighet att kontrollera våldsakterna ("International: Hamas ahoy!" 2006 i The Economist).

4.4.2 Kompetensen inom Hamas

Att jämföra Fatah och Hamas när det kommer till de faktorer vi tidigare har nämnt är svårt. Förutsättningarna för organisationerna har varit väldigt olika. Fatah har varit ett regeringsparti som haft total kontroll över myndigheterna. Hamas har varit en organisation i opposition till den styrande makten som ofta använt sig av icke-demokratiska metoder. Att hitta information om dem gällande ekonomi och korruption är svårt, det har inte skrivits mycket om det utan mest om deras "militära operationer" och deras kamp mot Israel. Även frågor om lag och ordning är svåra att besvara eftersom de inte tidigare haft till uppgift att prestera något på de områdena.

Det man kan säga om korruption är att Hamas allmänt ses som en ärlig, okorrupt och öppen organisation vilket skapar politiskt förtroende ("International: Hamas ahoy!" 2006 i The Economist; Knudsen 2005:1386).

Hamas har vidare visat sig mycket kompetenta vad gäller välfärdsarbete och organisationen har hjälpt många palestinier som haft det svårt (Gordon & Filc

2005:542;“ International: Hamas ahoy!” 2006 i The Economist; Knudsen 2005:1383).

Hamas relation till Israel och fredsprocessen skiljer sig från Fatahs. Man har principiellt sett varit emot fredsförhandlingar med Israel (Shikaki 2006 i Newsweek International) och ansett att dessa inte är lönsamma (Milton- Edwards 1996:201). Hamas har tom arbetat mot fredsprocessen (Milton- Edwards, 2004:300). Hamas har framförallt använt sig av mer våldsamma metoder i konflikten som tex. självmordsattacker (Knudsen 2005:1381). Attacker mot Israeliska mål har setts som försvar av den Palestinska värdigheten (Gordon & Filc 2005:542; Shikaki 2006 i Newsweek International) och ett mer effektivt försvar mot det Israeliska våldet (Aburaiya, 2003 i Palestine Chronicle) samtidigt som det har ökat osäkerheten för palestinierna.

Hamas har hela tiden varit väldigt lyhörda för det palestinska folkets åsikter om fredsprocessen och anpassat sina strategier utifrån vad den allmänna opinionen tycker och den är förmodligen en av anledningarna till att de la ner den väpnade kampen till förmån för mer demokratiska handlingssätt (Hilsenrath 2005:301, 303).

Hamas ledare har sedan 2001 blivit utsatta för målinriktade attacker från israeliska militärer (Knudsen 2005:1373) och de har p.g.a. detta varit förtegnade om vilka deras ledare är. Vilket också gör det svårt för oss att säga något om deras kompetens.

Det verkar dock som att det efter Hamas förste, starke ledare - Sheik Yassin (Knudsen 2005:1377) - inte har funnits någon riktigt stark ledare utan att ledarskapet har varit uppdelat på flera olika personer (Silverman 2006 i Al Ahram Weekly).

4.4.3 Diskussion om partiernas kompetens

Vare sig man utgår från modellen om ansvarsutkrävande i efterhand eller mandatmodellen så såg situationen inte speciellt bra ut för Fatah innan valet. De hade till viss del visat sig vara kompetenta att leda fredsprocessen framåt men misslyckats med att förbättra situationen på andra fronter. De klarade till exempel inte av att sköta ekonomin men hade de inte varit för korruptionen så borde de ha haft bättre förutsättningar än Hamas, eftersom de trots allt har mer erfarenhet. Fatah hade vidare problem med att hantera arbetslösheten och att förbättra den sociala välfärden. Den palestinska myndigheten stod endast för 6 % av all välfärdsservice i landet (Gordon & Filc 2005:553), en siffra som är mycket låg. Återigen kan man dra paralleller till korruptionen där förmodligen mycket av de pengar som kunde ha gått till välfärdsarbete försvunnit. Den anarki som rådde innan valet visar också på att Fatah inte har tillräcklig kompetens för att upprätthålla säkerhet och trygghet för folket. Med tanke på splittringarna som skakar partiet ser de ut som de kommer att få svårt att enas och lyckas bättre.

Om man istället vänder blicken mot Hamas så har de, när det kommer till välfärdsarbetet, visat sig vara väldigt kompetenta. Tittar man på Hamas chanser att lyckas i framtiden kan de se ljus ut om man ser till deras förmåga driva en bra

inrikespolitik. När de, som styrande parti får mer ekonomiska medel, borde de exempelvis kunna bygga ut sitt välfärdsarbete ännu mer. Men man får inte glömma att Hamas inte har haft lika stor press på sig som Fatah och inte heller lika mycket ansvar. De har inte behövt prestera i ekonomiska frågor på samma sätt som Fatah och därför har risken att hamna i korruptionsskandaler heller inte varit lika stor. Vidare är maktindelningen inom Hamas positiv då den motverkar risken för den typ av maktmissbruk och konflikter som har funnits inom Fatah. Att Hamas har använt sig av självmordsattacker har delvis underminerat Fatahs fredsarbete. Samtidigt som man i och med dessa vill ta åt sig äran för att Israel dragit sig tillbaka från Gazaremsan. Ett resultat av självmordsbombningarna är Israels målinriktade attacker mot Hamasledare som lett till många oskyldiga offer i Palestina. Man kan därför inte säga att Hamas bidragit till att öka säkerheten för palestinierna.

Sammantaget kan resultaten av analysen visa på att Fatah, framförallt pga korruptionen, borde åtnjutit ett lågt politiskt förtroende. Något som kanske delvis uppvägdes av erfarenhet och tidigare prestationer inom fredsförhandlingar. Hamas å andra sidan borde ha haft en chans att vinna valet då de presterat bra, framförallt genom det sociala arbetet och det politiska förtroendet för dem borde varit högre.

4.4.4 Väljarna och hur de uppfattar kompetensen

Hur uppfattade väljarna, det palestinska folket, Fatah och Hamas tiden innan valet? För att undersöka detta utgår vi från den analys av kompetens som vi precis har gjort och sätter den i samband med surveyundersökningarnas resultat. Har palestinierna röstat efter partiernas kompetens? Var det vissa frågor som mer än andra styrde valutgången?

Enligt en undersökning av PSR gjord i juni 2005 trodde 86,5 % att det existerade korruption inom de palestinska myndigheterna (undersökning nr. 16). 47 % trodde att Hamas/Islamiska Jihad hade störst chans att motarbeta korruptionen medan bara 36,5% trodde att Fatah skulle klara det bäst. Enligt undersökningen var partiernas förmåga att bekämpa korruption den viktigaste faktorn som avgjorde hur de skulle rösta.

För att ta reda på hur väljarna uppfattade ledarskapet har vi tittat på vad folk har svarat när de blivit tillfrågade om hur nöjda de är med Abbas som president. Det visade sig att i den senaste undersökningen från september förra året var 52,2 % nöjda med honom medan 23 % inte var det. Skulle ett nytt presidentsval ha hållits skulle 43,5 % röstat på Abbas medan 20,8 % röstat på Mahmoud Zahar (Hamasledare). Alltså är Abbas trots svårigheter med att bekämpa korruptionen och att hålla ihop sitt parti fortfarande den populäraste ledaren (undersökning nr.17, PSR).

Folket har större förtroende för Fatah både vad gäller förmåga att nå framsteg i fredsprocessen med Israel och att förbättra ekonomin. Majoriteten av det palestinska folket vill ha fred. 60 % av det palestinska folket sade sig vara positiva till fredsprocessen på valdagen. Bara 17 % motsatte sig densamma. Inför det palestinska parlamentsvalet var det dock inte många som prioriterade fredsprocessen när de bestämde hur de skulle rösta. Av de få som gjorde det röstade 69 % på

Fatah ("exit poll" 15 feb 06, PSR). Den oroliga situationen som råder i Palestina har förmodligen gjort att fredsprocessen kommer längre ner på listan över prioriteter.

I juni 2005 (undersökning nr.16, PSR) tyckte 8,2 % att upprätthållandet av lag och ordning var viktigast och att Fatah skulle ha bättre möjligheter än Hamas att göra det. 52,3 % trodde att Fatah skulle klara det bäst medan 31,7 % trodde på Hamas. Detta är inte så konstigt eftersom Fatah hela tiden har haft kontroll över säkerhetsstyrkorna. Men Abbas oförmåga att behålla kontrollen över säkerhetsstyrkorna och på så sätt upprätthålla lag och ordning (Shikaki 2006 i Newsweek International) ledde till att situationen förändrades avsevärt fram till valet 2006. I undersökningen som gjordes på valdagen var det betydligt fler som satte lag och ordning högst upp på prioriteringslistan (37 %). De trodde inte heller längre att Fatah var det parti som skulle klara av att upprätthålla ordningen bäst. Nu trodde man att Hamas var mer kompetent än Fatah ("exit poll" 15 feb 06, PSR).

Man hade störst förtroende för Fatah när det kom till att förbättra de ekonomiska förhållandena (undersökning nr. 17, PSR).

4.4.5 Slutsatser om kompetens

Slutsatsen man kan dra utifrån uppgifterna ovan är för det första att partiernas respektive kompetens spelade stor roll för valresultatet. De viktigaste frågorna för folket på valdagen var upprätthållande av lag och ordning och bekämpning av korruption. Fatah hade inte presterat bra på de två områdena medan Hamas presterat bra gällande frågan om korruption. Detta var också något som väljarna själva uppfattade och Hamas åtnjöt därför större förtroende än Fatah.

Om folket, som mandatmodellen menar, röstar utifrån förväntningar på regeringens handlande borde de alltså ha röstat på Hamas. Enligt modellen om ansvarsutkrävande i efterhand kan man se valresultatet som ett sätt för den palestinska befolkningen att straffa Fatah. Det var något som skedde och därmed förklarar teorin om kompetens att Hamas vann valet och att valresultatet dessutom är fullt förståeligt.

5 Sammanfattning av resultaten

Det vi har försökt ta reda på är varför Hamas vann valet. För att vinna ett val krävs det att man har folkets stöd. Vad var det då som fick folket att rösta som de gjorde? Vi har utifrån olika teorier försökt analysera väljarnas beteende.

Teorierna vi har använt oss av belyser olika förklaringar till väljarbeteende. Den första teorin vi tar upp är teorin om att människor röstar efter ideologisk närhet. I vår analys kom vi fram till att denna teori har en begränsad förklaringskraft när det kommer till att förklara valresultatet i Palestina. Hamas har rört sig längs med åsiktsdimensionerna mot mitten, mot en förmodad större väljarbas. Det kan dock inte förklara det överraskande valresultatet då ideologi eller partipolitisk närhet i allmänhet inte har varit det viktigaste för att avgöra hur man skulle rösta. Ytterligare bevis för att så är fallet utläser vi ur surveyundersökningarna som inte tar upp ideologi som en relevant faktor.

Teorin om agendans betydelse har desto större förklaringskraft. Enligt denna teori beror valresultatet på vem som vinner kampen om dagordningen. Hamas vann denna strid genom att de lyckades fokusera valkampanjen på sina ”hemmafrågor”. Detta avspeglades i väljarnas prioritering av frågor när de sedan gick till vallokalerna.

Teorin om tydlighet säger att människor röstar på det parti som är mer extremt för att det partiet tydligare nått ut med sina ståndpunkter. Av de frågor som folket ansåg vara viktiga kan Hamas, som ett mer extremt parti än Fatah, ha vunnit stöd i frågan om att hantera säkerhet och trygghet. Trots att tydligheten påverkade inom vissa områden så anser vi att folk i allmänhet inte röstade på Hamas för att de är mer extrema.

Teorin om kompetens hävdar att folket röstar på det parti som de tror är mest kompetent att styra landet. Hur man röstar avgörs utifrån ansvarsutkrävande i efterhand eller mandatgivande. Utifrån mandatmodellen röstade väljarna på Hamas för att de åtnjöt ett större förtroende då de var mer kompetenta i viktiga frågor. Men framförallt röstade väljarna utifrån ansvarsutkrävande i efterhand då det var Fatahs inkompetens som var avgörande.

6 Slutsatser och förslag till forskning

Hamas vann valet för att folket röstade på dem. Av de alternativ som väljarna hade att rösta på så verkade Hamas vara det minst dåliga. Folket röstade på dem för att de var besvikna på Fatahs styrelsesätt som präglades av korruption och misskötsel av ekonomin. Fatah hade även svårigheter att hantera våldet och var till viss del själva en orsak till det. Vi menar dock att Fatahs inkompetens kanske inte hade haft så stor påverkan på valresultatet om det inte hade varit för att just dessa frågor var de som var de mest framträdande på dagordningen. Hade valet kommit att handla om fredsprocessen, och korruptionen inom Fatah inte varit så uppmärksammas, hade valutgången troligen blivit en annan.

Hur säkra kan vi då vara på resultatet? Om man ska ge ett riktigt uttömmande och sanningsenligt svar på frågan om varför Hamas vann valet måste man räkna in alla möjliga faktorer. De teorier vi använt utelämnar variabler som mycket väl kan vara relevanta för att förklara valutgången. Då vi inte har möjlighet att undersöka alla dessa är det tyvärr inte något vi kan redogöra för.

Till exempel framkom, i ett samtal med Ulf Bjereld (statsvetare vid Göteborgs universitet), en hypotes om att folket tänkte på det nationella valet som ett lokalval och därför röstade mer extremt än vad man skulle ha gjort annars. Teorierna behandlar heller inte specifikt vad det innebär när ett nytt parti bildas. Kan valutgången förklaras utifrån organisations- och partiteorier?

Den sociala kontexten spelar alltid in i alla val och är naturligtvis också här en förklaring till valutgången. Vi har valt att inte redogöra för de sociodemografiska faktorernas, så som klass, kön eller religiös tillhörighets inverkan på valet. Trots att vi är medvetna om deras inverkan ger sociodemografiska faktorer inte oväntade valresultat. Det har gjort att vi koncentrerat oss på den politiska kontexten. Den sociala kontextens inverkan måste dock undersökas och vi väntar med spänning på vad en sådan undersökning kan ge.

Internationella faktorerers påverkan på valresultatet har vi inte gått in på då detta skulle bli alldeles för omfattande för en B-uppsats. Det är annars någonting som har haft och har en ytterst stor påverkan på palestinierna och politiken. Bland annat så är palestinierna beroende av omvärldens och framförallt Israels bistånd.

En annan intressant fråga att fundera kring är hur pass mycket väljarna tog med i beräkningen konsekvenserna av en Hamasledd regering. Framförallt med tanke på hur utvecklingen har sett ut efter valet.

Det har vidare varit svårt att dra ordentliga slutsatser utifrån vårt mycket begränsade material. Med anledning av detta måste vi se med försiktighet på de slutsatser vi kommer fram till. Tillgång till ett mycket mer omfattande statistiskt material hade egentligen behövts. Förmodligen finns det mycket material på arabiska som vi inte kan ta del av.

Vi har utgått från en makronivå där de enskilda individernas preferenser och val aggregeras. Man hade kunnat tänka sig ett mer kvalitativt angreppssätt och använt sig av intervjuer med noggrant utvalda personer. De slutsatser vi har kommit fram till skulle i och med detta få djupare förklaringar och därmed också väga tyngre. Att göra undersökningar på plats hade varit givande men var varken ekonomiskt eller tidsmässigt möjliga.

Vi ser Hamas vinst som först och främst en vinst av ett mer radikalt parti vid ett val i Palestina. Flyttar vi upp det en nivå på abstraktionsstegen är Hamas vinst ett fall av extremt parti som vinner val. Det blir då intressant för jämförelse mellan liknande fall i andra länder. Om det går att generalisera valresultatet kan man applicera våra teorier på de andra fallen. Det skulle kunna ge svar på om teorierna är fruktbara analysverktyg för den här typen av undersökningar. Om det går att generalisera valresultaten kan man också använda vårt resultat och göra jämförelser med andra liknande fall. Skiljer sig händelserna i Palestina från utvecklingen i andra länder med samma problematik? Något man till exempel skulle kunna undersöka är om ideologi har en större betydelse för väljare i länder med en mer demokratisk bakgrund. Eller har kanske tydlighet visat sig viktigast vid folkets val av extrema partier? Ytterligare något man kan fundera över och som är mycket intressant är om Hamas är en i raden av terrorstämplade organisationer som har lagt ner vapnen till förmån för mer demokratiska arbetssätt. Om så är fallet, visar detta på en trend? Också här skulle vår undersökning kunna vara ett bidrag till framtida forskning.

Klättrar vi ännu högre upp på stegen är Hamas vinst ett fall av valresultat i vid mening. Forskningen här är redan omfattande. Vi tror dels att vi inte har så mycket att tillföra samtidigt som vi tycker det är intressantare att hålla oss på en lite lägre abstraktionsnivå.

Slutligen: Att Hamas vann valet berodde på att väljarna straffade Fatah framförallt för deras korrumperade styre men också för deras oförmåga att upprätthålla lag och ordning. Valutgången var vidare beroende av att de här frågorna var högst upp på agendan, ett resultat av Hamas lyckade valkampanjsstrategi och livssituationen hos palestinierna. Valresultatet var oväntat både av palestinierna själva och omvärlden, valresultatet var och är ifrågasatt av omvärlden men valresultatet var och är också fullt förståeligt med tanke på vad som här framkommit.

7 Referenser

- Abu-Amr, Ziad, 1994. *Islamic Fundamentalism in the West Bank and Gaza: Muslim Brotherhood and Islamic Jihad*. Bloomington and Indianapolis: Indiana university press
- Aburaiya, Issam, 2006. " Hamas and the Protest Vote", *Palestine Chronicle*, www.palestinechronicle.com Laddat ner den 14 maj 2006.
- Adams, James; Merrill, Samuel III, 1999. "Modelling party strategies and policy representation in multiparty elections: Why are strategies so extreme?", *American Journal of Political Science*, vol.4. nr.3, s. 765-791
- Andersen, Robert, Heath, Anthony, 2003. "Social identities and political cleavages: The role of political context", *Royal Statistical Society*, vol. 166, part 3, s. 301-327.
- Bargh, A. John, Alvares, Jeanette, 2001. i Bargh, A John, Lee-Chai, Annette (red.), 2001. *Corruption- The use and abuse of Power*. Sussex: Psychology Press.
- Barry, Bruce, 2001. " ", s. 22 i Bargh, A. John, Lee-Chai, Annette (red.), 2001. *Corruption- The use and abuse of Power*. Sussex: Psychology Press
- Bischoff, Ivo, 2005, "Party competition in a heterogeneous electorate: The role of dominant issue voters", *Public Choice*, vol. 122, nr. 1, s. 221-24
- Bäck, Hanna, 2004. "Vad krävs för en fungerande valdemokrati?", s. 66 i Gilljam, Mikael, Hermansson, Jörgen, (red.) 2004. *Demokratins mekanismer*. Lund: Grahns Tryckeri AB.
- "Charter of Islamic Resistance Movement (Hamas) of Palestine ", 1988/1996 i *Tidskrift för Mellanösternstudier*, vol.3 nr.1
- de Boer, Paul, Missaglia, Marco, 2006. "Economic consequences of Intifada", *Economic Systems Research*, vol. 18, nr. 1, s. 97-106.
- Essaiasson, Per, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik, Wägnerud, Lena, 2004. *Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (andra upplagan). Stockholm: Norstedts Juridik AB
- Evans, Jocelyn, A J, 2004. *Voters and voting – an introduction*. Gateshead: Sage Publications
- Gilljam, Mikael, 1997. "The directional theory under the magnifying glass: A reappraisal", *Journal of theoretical politics*, vol. 9, nr.1, s. 5-12
- Gillijam, Mikael, Hermansson, Jörgen, (red.), 2003. *Demokratins mekanismer*. Lund: Grahns Tryckeri AB.
- Gordon, Neve, Filc, Dani, 2005. " Hamas and the destruction of risk society", *Constellations*, vol. 12, nr. 4, s. 542-560.
- Hague, Rod, Harrop, Martin, 2004. *Comparative Government and Politics- An Introduction (6th edition)*. Hampshire: Palgrave Macmillan

- Hilzenrath, Peter, 2005. "Health Policy as Counter-Terrorism: Health-services and the Palestinians", *Defence and Peace Economics*, vol. 16(5), s. 365-374.
- Hinich, J. Melvin, Munger, C. Michael, De Marchi, Scott, 1998. "Ideology and the construction of nationality: The Canadian elections of 1993". *Public Choice*, nr.97 s. 401-428
- Holmerg, Sören, Oscarsson, Henrik, 2004. *Väljare- Svenskt väljarbeteende under 50 år*. Mölnlycke: Elanders Infologistics Väst.
- Jagawickarama, Nihal, 2001. s.281 i Bargh, A. John, Lee-Chai, Annette (red.), 2001. *Corruption- The use and abuse of Power*. Sussex: Psychology Press
- Jones, G. Seth, Riley, K. Jack, 2004. "Law and Order in Palestine", *Survival*, vol. 46, nr. 4, s. 157-177.
- Juholin, Elisa, 2001. "Image or substance? Candidate or campaign? A case study of a presidential election campaign in Finland", *Corporate Communications: An International Journal*, vol. 6, nr. 3, s. 124-131.
- Kinder, R. Donald, 2003. "Mass Political Behavior" I Sears, O. David, Huddy, Leonie, Jervis, Robert (edt.) *Oxford Handbook of Political Psychology*. Oxford: Oxford University Press.
- Kimmerling, Baruch, Migdal, S. Joel, 2003. *The Palestinian People: A History*. London: Harvard University Press
- Klaidman, Daniel, Rees Matt, Abusway, Khader, 2000. "Something rotten in Palestine", *Newsweek*, vol. 135, nr. 22, s. 36-39.
- Knudsen, Are, 2005. "Crescent and Sword: the Hamas enigma", *Third World Quartely*, vol. 26, nr. 8, s. 1373-1388.
- Kumlin, Staffan, 2004. "Finns det någon ansvarig", s. 83 i Gilljam, Mikael, Hermansson, Jörgen, (red.) 2004. *Demokratins mekanismer*. Lund: Grahns Tryckeri AB.
- Landman, Todd, 2003. *Issues and methods in comparative politics – An introduction (2nd edition)*. Cornwall: Routledge
- Lewis-Beck, Michael, Chlarson, Kevin, 2002. "Party, Ideology, Institutions, and the 1995 French Presidential Election", vol. 32, s. 489-512.
- Macdonald, Stuart, Elaine; Rabinowitz, George; Listhaug, Ola, 1997. "Individual perception and models of issue voting", *Journal of theoretical politics*, vol. 9, nr.1, s. 13-21
- Malka, Haim, 2006. "Forcing choices: Testing the transformation of Hamas", *The Washington Quaterly*, vol. 28, nr. 4, s. 37-54
- McCombs, Maxwell, 2006. *Makten over dagordningen- Om medierna, politiken och opinionsbildningen*. Stockholm: SNS Förlag
- Merril, Samuel, III, Grofman, Bernard, 1997. "Directional and proximity models of voter utility and choice: A new synthesis and an illustrative test of competing models", *Journal of theoretical politics*, vol. 9, nr.1, s. 25-48.
- Milton- Edwards, Beverly, 1996. "Political Islam in Palestine in an environment of peace", *Third World Quarterly - Journal of Emerging Areas*, vol. 17, nr. 2, s. 199-226.
- Milton- Edwards, Beverly, 2004. "Waving, not Drowning: Strategic Dimensions of Ceasefires and Islamic Movements", *Security Dialouge*, vol. 35, nr. 3, s. 295-310

- Naurin, Elin, 2004. "Mandatmodellen- Om löften och förhoppningar bland partier och väljare", s. 55 i Gilljam, Mikael, Hermansson, Jörgen, (red.) 2004. *Demokratins mekanismer*. Lund: Grahns Tryckeri AB.
- Nüsse, Andrea, 1998. *Muslim Palestine: The Ideology of Hamas*. Amsterdam: Harwood Academic Publishers
- Rabbani, Mouin, 2001. "Rocks and Rockets: Oslo's inevitable conclusion", *Journal of Palestine Studies*, vol. 30, nr. 3, s. 68-81.
- Rabinowitz, George; Macdonald, Stuart, Elaine, 1989. "A directional theory of issue voting", *The American political science review*, vol.38, nr.1, s. 93-121
- Scarborough, Elinor, 1984. *Political Ideology and Voting: An explanatory study*. Oxford: Clarendon press
- Schulz, Michael (ed.), 2003. *Democratization and Civil Society in the Middle East: Case Studies of the Palestinian self-rule areas and Iraqi Kurdistan*. Göteborg University, Sweden.
- Silverman, Erica, 2006. "Hamas and the Non-Secular Solution", *Al Ahrum Weekly*. Laddat ner från www.palestinechronicle.com den 14 maj 2006.
- Shikaki, Khalil, 1998. "The politics of paralysis II: Peace now or Hamas later", *Foreign Affairs*, vol.77 nr. 4, s. 29-43.
- Shikaki, Khalil, 2006. "The Polls: What the Palestinians Really Voted For", <http://www.msnbc.msn.com> Laddat ner den 14 maj 2006.
- Toameh, K. Wall Street Journal. (Eastern edition). New York, N.Y.: Jan 24, 2006. pg. A.20.
- Van der Brug, Wuoter, 2004. "Issue ownership and party choice", *Electoral studies*, vol. 23, nr. 2, s. 209-233.
- Ward, Hugh, 2002. "Rational Choice", s.65-89 i March, David, Stoker, Gerry (edt), *Theory and Methods in Political Science* (2nd edition). New York: Palgrave Macmillan.
- (Författare saknas), 2005. "Another setback for Palestinian democracy", *The Economist*, vol. 377, nr. 8455, s. 66.
- (Författare saknas), 2006. " International: Hamas ahoy!; Palestines election", *The Economist*, vol. 378, nr. 8461, s. 52.
- (Författare saknas), 2006. " Leaders: Enter Hamas- enter Hamas; Elections in Palestine", *The Economist*, vol. 378, nr. 8462, s. 12.
- (Författare saknas), 2006. " International: The Hamas dilemma; Israel and Palestine", *The Economist*, vol. 378, nr. 8462, s. 59.

Internetadresser:

Adresserna till survey-fråge-instituten:

www.home.birzeit.org.edu/dsp/opinionpolls nerladdad 3 maj 06. Här finner man undersökning nr 25, feb 06

www.jmcc.org nerladdad 8 maj 06. Här finner man undersökning nr 57, feb 06

www.pcpsr.org nerladdad 1maj 06. Här finner man "exit poll", 15 feb 06 undersökning nr.17, 28 sep 05 och 16, 22 juni 05. Men se också bilagor.

Övriga adresser:

www.ec.europa.eu nerladdad 14 maj 06

www.fateh.net nerladdad 23 april 06

www.freemuslims.org nerladdad 10 maj 06

www.merip.org nerladdad 14 maj 06

www.miftah.org nerladdad 14 maj 06

www.palestinechronicle.com nerladdad 14 maj 06

www.palestinemonitor.org nerladdad 14 maj 06

www.sfcg.org nerladdad 10 maj 06

www.weeklyahram.org.eg nerladdad 14 maj 06

www.wsws.org nerladdad 14 maj 06

www.zogby.com/news9 nerladdad 14 maj 06

8 Bilagor

8.1 Bilaga 1. PSR - Survey Research Unit: PSR's Exit Poll Results

On the Election Day for the Second Palestinian Parliament:

A Crumpling Peace Process and a Greater Public Complaint of Corruption and Chaos Gave Hamas a limited Advantage Over Fateh, but Fragmentation within Fateh Turned that Advantage into an Overwhelming Victory

The Palestinian Center for Policy and Survey Research (PSR) conducted an exit poll on the day of the second Palestinian legislative elections on 25 January 2006. The poll aimed at predicting the outcome of the elections as well as understanding voters' behavior. For the purpose of prediction, 17574 interviews were conducted and for studying electoral behavior, 1694 interviews were conducted. Interviews were conducted in 242 election centers from a total of 1014 centers. The centers were carefully selected to reflect the distribution of the electoral districts as well as the place of residence (city, refugee camp, and village). The sample was later re-weighted to reflect the actual electoral weight of the districts and places of residence.

PSR published the results of the exit poll after the closing of the election centers. Our results gave the advantage to Fateh (42% compared to 35% for Hamas). The actual results showed Hamas gaining the advantage with 44% versus Fateh's 41%. In a previous statement, PSR expressed the believe that the error in the prediction was the result of the large number of rejections on the day of elections. A total of 3560, or 17%, of the voters in the sample, refused to be interviewed on the day of election. The rejection, PSR believes was the result of deliberate incitement against pollsters . In order to overcome the problem, we have re-weighted the data to reflect the actual outcome of the elections for the lists in the districts and at the national level. The following results and analysis are based on the re-weighted data which reflect the actual outcome of the elections with the advantage going to Hamas rather than Fateh.

Table of Contents:

- [Main Findings](#)
- [Area, District, and Place of Residence and Electoral Behavior](#)
- [Voters' Demographics and Electoral Behavior](#)
- [Religiosity and Electoral Behavior](#)
- [Political Sympathies and Electoral Behavior](#)

- [The Peace Process and Electoral Behavior](#)
- [Corruption and Lawlessness and Electoral Behavior](#)
- [Optimism and Pessimism and Electoral Behavior](#)
- [Role of the New PLC in Policy Making](#)
- [Voters' Choices for Prime Minister](#)

List of Tables:

- [Voting Outcome Based on Area, District, and Place of Residence](#)
- [Voting Outcome Based on Selected Demographic Factors](#)
- [Voting Outcome Based on Level of Religiosity](#)
- [Voting Outcome Based on Political Sympathies](#)
- [Voting Outcome Based on Self Identification Regarding the Peace Process](#)
- [Voting Outcome Based on Position on Various Issues of the Peace Process](#)
- [Voting Outcome Based on Feelings of Safety and Security](#)
- [Voting and Optimism and Pessimism](#)

List of Charts:

- [Voters' Views Regarding the Role of Selected Political Institutions in Making Vital Palestinian Decisions](#)
- [Comparison between the Views of the Votes on the Day of the Presidential Elections \(in January 2005\) and the Views of the Voters on the Day of the PLC Elections \(in January 2006\) Regarding the Role of Selected PA and PLO Institution in Making Vital Decisions](#)
- [Voters' Preference for the Next Prime Minister](#)

Main Findings:

The results of the exit poll clearly show that Hamas' victory in the legislative elections was due to three factors:

(1) The peace process is no longer at the top of people's priorities: Findings show that only a small minority of voters considered the peace process to be a top Palestinian priority. Voters saw the peace process deadlocked with little or no chance for revitalization. The only sign of hope was the Israeli unilateral disengagement, as reflected in the dismantlement of all settlements in the Gaza Strip and few in the West Bank, a step the public viewed as victory for armed struggle and gave Hamas most of the credit for. A negotiated peace process was the centerpiece of Fateh's national agenda; therefore, the collapse of diplomacy dealt a heavy blow to the national movement. Despite the widespread belief among voters that Fateh is the most able to reach a peace agreement with Israel, the retreat in the status of the peace process in their hierarchy of priorities translated into a big loss for Fateh. This outcome should not however be interpreted as indicating a decline in the level of support for Israeli-Palestinian peace. Indeed, exit poll results clearly indicate that a clear majority of Fateh supporters as well as the combined voters of all other nationalist lists as well as one third of Hamas voters support the basic elements of the peace process such as the two state solution, the implementation of the Road Map, and the collection of arms from all armed militias and groups.

(2) State-building failures: findings depict a widespread voter disillusionment with PA governance particularly in areas of fighting corruption and enforcing law and order. These two issues were the top priorities for the public. Moreover, voters have lost confidence in the ability of Fateh to lead state building in these two areas. The success of Hams in elevating the status of corruption and lawlessness to top priorities constituted a magnificent achievement insuring its victory in the elections.

(3) But Hamas' success would have remained relatively small had it not been for Fateh's widespread fragmentation in the electoral districts. In fact, Hamas in did not succeed in winning the support of the majority of the voters. To the contrary, the majority vote went to Fateh and other nationalist-secularist groups, which together won 56% of the popular vote versus Hamas' 44%. The advantage Hamas had

over Fateh remained limited to three percentage points, with Fateh receiving 41% of the popular vote. Fateh’s fragmentation, displayed clearly in the large number of “independent” Fateh candidates gave Hamas an overwhelming victory despite the fact that its candidates won the district vote by an average not exceeding 41% to Fateh’s 34% with Fateh’s “independents” and other candidates winning an average of 25% in the districts. What insured Hamas’ great victory in the electoral districts was the fact that for each Hamas candidate there were 6 opposing candidates leading to a significant waste of the nationalist vote. Has Fateh been able to maintain a decent level of cohesion and discipline, for example by convincing its “independent” candidates to stop their futile race, its average district vote would have risen to 39% which would have increased its total district seats by 16 more seats to a total of 33.

(1) Area, District, and Place of Residence and Electoral Behavior

- The competition between Fateh and Hamas is more intense in the West Bank where the two are equally strong, but Hamas is stronger in the Gaza Strip.
- Competition between Fateh and Hamas is tough in refugee camps but Hamas has the advantage in cities and Fateh has the advantage in rural areas. The combined strength of all other lists is greater in refugee camps and weaker in rural areas.

Voting Outcome Based on Area, District, and Place of Residence

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Area	Hamas receives higher support in the Gaza Strip compared to the West Bank (48% vs. 41%)	Fateh receives approximately the same levels of support in the West Bank and the Gaza Strip (43% vs. 42%)	Other lists receive considerably lower support in the Gaza Strip compared to the West Bank (9% vs. 18%)
District	Hamas has the advantage over Fateh in eight districts: Gaza City, followed by Nablus, Jerusalem, North Gaza, Tulkarm, Hebron, Ramallah, and Salfit	Fateh has the advantage over Hamas in the other eight districts: Qalqilia, followed by Jericho, Rafah, Bethlehem, Jenin, Deir al Balah, Khanyounis, and Toubas	All the other lists combined didn’t have the advantage in any of the districts. The highest percentage of votes received was recorded in Ramallah, followed by Salfit, Bethlehem, Toubas, Tulkarm, Jerusalem, Jericho, Jenin, Qalqilia, Jabalia, Hebron, Nablus, Rafah, Gaza City, Khanyounis and Deir al Balah.
Place of Residence	Hamas received greater support in cities (49%), and refugee camps (48%), and limited support in rural areas (36%)	Fateh received limited support in cities (37%), and greater support in Refugee camps (44%) and villages (46%)	Support for the other lists combined in cities reached (13%), going down to 8% in refugee camps and increasing to 18% in rural areas

(2) Voters’ Demographics and Electoral Behavior

- There are no major differences based on gender in the vote for Fateh and Hamas, but the other lists are strong among men compared to women.
- Support for Hamas increases among the old and the middle aged and decreases among the youth. By contrast, support for Fateh increases among the youth and decreases among the old and the middle aged. The other lists find the least support among the youth.
- The competition between Fateh and Hams is toughest among voters with high and medium levels of education where the two have equal strength. Hamas is stronger than Fateh among the illiterates.
- Hamas defeats Fateh among merchants, professionals and laborers and Fateh defeats Hamas among the unemployed. The competition is tough between the two sides over the vote of students and employees. The other lists find more support among merchants and less support among the unemployed.
- Competition is also tough among voters from the public sector where the two sides receive equal votes but Hamas defeats Fateh among those working in the private sector.
- There are no important differences in support for Fateh and Hamas based on levels of income.

Voting Outcome Based on Selected Demographic Factors

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Gender	Hamas received slightly more votes from women than men (44% vs. 42%)	Fateh too received slightly more votes from women than men (45% vs. 42%)	Other lists received less votes from women than men (12% vs. 16%)
Refugee status	Hamas received more votes from refugees than from non-refugees (46% vs. 42%)	Fateh received an equal percentage of vote form refugees and non-refugees (43% vs. 42%)	Other lists received less votes from refugees compared to non-refugees (11% vs. 16%)
Age: Young: 18-33 years Middle age: 34-47 years Old: over 47 years	Support for Hamas increases among the old reaching 52% and decreases to 47% among the middle aged, and decreases further to 42% among the young	Support decreases considerably among the old (31%) and increases to 37% among the middle aged and increases further to 46% among the young	Support for other lists increases among the old and the middle aged (17%) and decreases among the young (13%)
Education	Support for Hamas increases among the illiterates (50%), and drops to 43% among those with 6-12 years of education, and remains at the same level (44%) among those with two or more years of college education	Support for Fateh drops considerably among the illiterates (34%) and increases to 43% among those with 6-12 years of education, and remains at the same level (42%) among those with two or more years of college education	These are no important differences in support for the other lists based on educational attainment
Profession	Support for Hamas increases among merchants (49%), followed by housewives (47%),	Support for Fateh decreases considerably among merchants (28%) and increases	Support for the other lists increases among merchants (23%), laborers and professionals (18%)

	professionals (46%), laborers (45%), students (42%), and employees and the unemployed (41% each)	among professionals (36%), laborers (37%), housewives (42%), students and employees (44% each) and the unemployed (51%)	each), students and employees (14% each), housewives (12% each) and the unemployed (9%)
Work Sector	Support for Hamas is greater among those working in the private sector than those working in the public sector (45% vs. 42%)	Support for Fateh is weaker among those working in the private sector compared to those working in the public sector (37% vs. 43%)	Support for the other lists is slightly greater among those working in the private sector compared to those working in the public sector (18% vs. 16%)
Marital Status	Support for Hamas increases among the married compared to the unmarried (46% vs. 41%)	Support for Fateh drops among the married compared to the unmarried (40% vs. 46%)	There are no important difference in support for other lists based on marital status
Religion	Support for Hamas among Palestinian Muslims is naturally higher than among Palestinian Christians (45% vs. 5%)	Support for Fateh among Palestinian Muslims is higher than among Christians (42% vs. 31%)	Support for the other lists drops among Muslims compared to Christians (13% vs. 46%)
Income : Low Income: less than NIS 1200 Mid Income: NIS 1201-2400 High Income: more than NIS 2400	Support for Hamas increases among low income voters (46%) and decreases among mid income voters (44%) and decreases further among high income voters (40%)	There are no important differences in support for Fateh based on income levels	Support for other lists drops among low income voters (12%) and increase among mid income voters (15%) and high income voters (17%)

(3) Religiosity and Electoral Behavior

Religiosity has been measured by asking voters to identify whether they see themselves as “religious”, “somewhat religious” or “not religious”. A second question asked about voters’ readiness to purchase a lottery ticket if possible. The findings clearly show that Hamas’s voters are more religious than Fateh’s and that Fateh’s strength resides mostly among those who identify themselves as “somewhat religious” or “not religious.” Similarly, Hamas wins the vote of most of those who refuse to purchase a lottery ticket and receives little support from those who are willing to purchase a ticket. Support for Fateh goes in the opposite direction: it increases among those willing to purchase a ticket and decreases considerably among those unwilling to purchase one. Support for the other lists decreases considerably among those refusing to purchase a lottery ticket and increases among those willing to buy one.

Voting Outcome Based on Level of Religiosity

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Religiosity based on self identification: “religious”, “somewhat religious”, and “not religious”	Support for Hamas increases among “religious” voters (52%) and decreases among the “somewhat religious” (38%) and among the “not religious” (19%)	Support for Fateh decreases among “religious” voters (40%), and increases among the “somewhat religious” (44%) and among the “not religious” (49%)	Support for the other lists decreases among “religious” voters (8%) and increases among the “somewhat religious” voters (19%) and among the “not religious” (32%)
Position on Lottery	Support for Hamas increases among those voters most opposed to buying lottery tickets and decreases considerably among those most willing to buy lottery tickets (63% vs. 20%)	Support for Fateh drops considerably among those voters most opposed to buying lottery tickets and increases among those most willing to buy lottery tickets (28% vs. 62%)	Support for other lists decreases considerably among those voters most opposed to buying lottery tickets and increases among those most willing to buy lottery tickets (9% vs. 18%)

When we combine the two religiosity questions, the picture becomes clearer: support for Hamas increases dramatically among those who identify themselves as “religious” and refusing to purchase a lottery ticket; it increases a little among the “somewhat religious” who also refuse to purchase a ticket. By contrast, support for Fateh remains relatively high among all voters willing to purchase a ticket regardless of how religious they are. Voters of the other lists show the same tendency as Hamas’ but in the opposite direction. Other lists are stronger in particular among the “not religious” and the “somewhat religious” who are willing to purchase a lottery ticket.

(4) Political Sympathies and Electoral Behavior

Findings show that Hamas received the vote of the overwhelming majority of those sympathetic to that movement as well as those sympathizing with Islamic Jihad and those who identify themselves as “independent Islamists.” Hamas received a little over one third of the vote of those identifying themselves as “independent nationalists.” Fateh received the vote of those sympathizing with it as well as about one fifth of those identifying themselves as “independent nationalists.” Other lists received the support of those sympathizing with the PFLP, People’s Party, DFLP, al Mubadara al Wataniyya, and those identifying themselves as “independent nationalists.”

Voting Outcome Based on Political Sympathies

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Political Sympathies	Support for Hamas comes essentially from four groups of sympathizers: Hamas (93%), Islamic Jihad (73%), Independent Islamists (72%) and Independent	Support for Fateh comes essentially from two groups of sympathizers: Fateh (88%) and Independent Nationalists (21%)	Support for other lists comes essentially from those sympathizing with the PFLP, People’s Party, DFLP, al Mubadara al Wataniyya, and

	Nationalists (35%)		Independent Nationalists
--	--------------------	--	--------------------------

(5) The Peace Process and Electoral Behavior

Five variables were used to measure views on the peace process: how voters identify themselves (supporter, opponents, and neither supporter nor opponent), the place of the peace process in voters' hierarchy of priorities, collection of arms from armed groups, implementation of the Road Map, and recognition of the state of Israel as a Jewish state within the context of a two-state solution. Findings show that Fateh's strength lies with those who support the peace process while Hamas' lies with those opposed to it and among those who are uncertain about where they stand on the peace process. Other lists are popular among all three groups although it is stronger among those who support the peace process and the uncertain. Findings also show that 69% of those who place the peace process at the top of their priorities voted for Fateh while only 19% voted for Hamas. But findings show that only 9% placed the peace process at the top of the list of priorities which, needless to say, explains the devastating blow Fateh received on election day.

Voting Outcome Based on Self Identification Regarding the Peace Process

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Position of the peace process based on self identification: "Support", "oppose", "neither support nor oppose"	Support for Hamas increases considerably among those opposed to the peace process (79%) and drops among those who neither support nor oppose the peace process (54%) and drops considerably among those who support the peace process (29%)	Support for Fateh drops considerably among those opposed to the peace process (9%) and increases among those who neither support nor oppose the peace process (31%) and increases further among those who support the peace process (56%)	Support for the other lists drops somewhat among those who oppose to the peace process (12%) and increases a little among those who neither support nor oppose and among those who support the peace process (15%)

Palestinian vote for Hamas on the day of elections should not however be interpreted as a vote against the peace process. About 60% of all voters identified themselves as supporters of the peace process while only 17% saw themselves as opposed to it and 23% saw themselves somewhere in the middle between opposition and support. Moreover, the vote does not mean that all those who voted for Hamas are opposed to the peace process. To the contrary, findings show that 40% of Hamas voters in fact support the peace process and only 30% oppose it. Moreover, about one third of Hamas voters support collection of arms, the implementation of the Road Map, and the recognition of Israel as a Jewish state in a two-state context. Findings clearly show that a majority of Fateh and the combined voters of other lists support all these elements of the peace process (see table below).

Voting Outcome Based on Position on Various Issues of the Peace Process

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Supporters the peace process	40%	79%	62%
Support collecting arms from armed factions	32%	65%	57%
Support the implementation of the Road Map	32%	70%	50%
Support mutual recognition of Israel as a Jewish State and Palestine as a Palestinian state in a two-state	34%	60%	63%

context			
---------	--	--	--

(6) Corruption and Lawlessness and Electoral Behavior

Findings clearly show that what damaged Fateh's electoral chances was the decision by a large percentage of voters (25%) to make the ability of the list or faction to fight corruption the most important consideration when voting for the various lists. What made things worse for Fateh was the belief of an additional large percentage of voters (37%) that addressing lawlessness and chaos is the central issue that determines people's vote. The fact that 75% stated that they personally do not feel safe and secure in their homes only made things worse for Fateh.

This is how Hamas benefited from this:

71% of those who considered corruption the most important consideration in voting voted for Hamas and only 19% for Fateh and 11% for the other lists.

Support for Hamas among those least safe and secure reached 56% and for Fateh 31%. By contrast, vote for Hamas among the most safe and secure dropped to 35% while increasing to 53% in the case of Fateh. Other lists benefited also from the absence of safety and security as the percentage of support for these lists increased among the least safe and secure and decreased among the most safe and secure.

Voting Outcome Based on Feelings of Safety and Security

	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Feelings of personal safety and security	Support for Hamas increases those least safe and secure (56%) and decreases among those most safe and secure (35%)	Support for Fateh drops among those least safe and secure (31%) and increases among the most safe and secure (53%)	Support for other lists increases among those least safe and secure and decreases among those most safe and secure

(7) Optimism and Pessimism and Electoral Behavior

Findings show that optimism and pessimism were also instrumental in helping Hamas win the elections: most optimists voted for Fateh while most pessimists voted for Hamas. The optimists are those who believed that in the near future violence will stop and the two sides will return to negotiations while pessimists are those who expected more violence and no return to negotiations. Those who expected to see a continuation of violence and a return to negotiations stood in the middle. The level of optimism did not exceed 28%, those in the middle stood at 40%, pessimism at 22%, and 9% could not identify their mood. Hamas did very well among the pessimists and managed to do better than Fateh among those in the middle.

Voting and Optimism and Pessimism

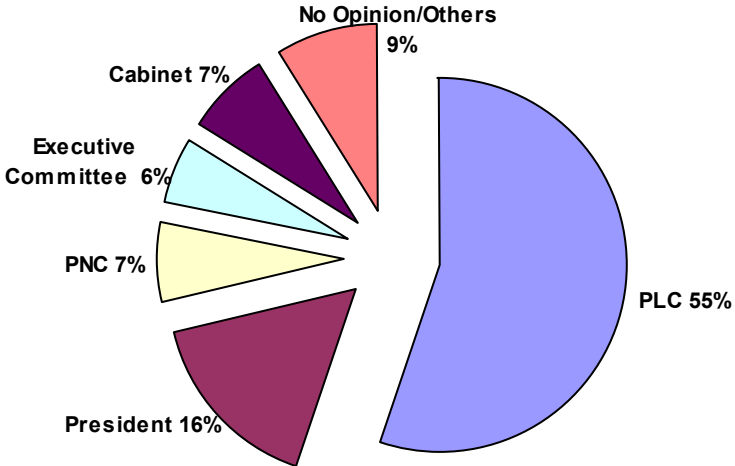
	Voting Hamas	Voting Fateh	Voting Others
Optimists	26%	59%	15%
In-between Optimism and Pessimism	47%	38%	16%
Pessimists	64%	25%	11%

(8) Role of the New PLC in Policy Making

Most voters want to give the newly elected PLC more power than the president: 55% preferred to see the PLC more powerful while only 11% want to give the PLC less power than the president and 28%

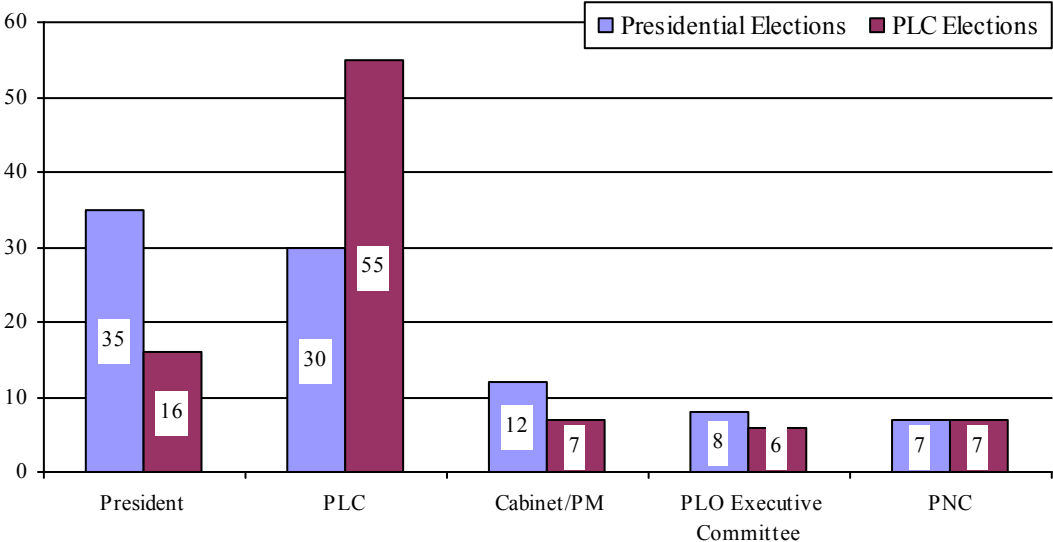
want to give both equal powers. In making a choice regarding what institution should have the power to make the most vital decisions for the Palestinian people, a majority of 55% prefer the PLC over all the others, with only 16% preferring the presidency, 7% the PLO National Council, 6% the PLO Executive Committee, 7% the Cabinet and the Prime Minister, and 9% made no clear preference.

Voters’ Views Regarding the Role of Selected Political Institutions in Making Vital Palestinian Decisions

These results show that 78% prefer to place vital decisions in the hands of PA institutions and only 13% prefer to place them in the hands of the PLO. It is worth remembering that 35% of the voters on the day of the presidential elections on 9 January 2005 preferred to place vital decisions in the hands of the president while only 30% wanted to place them in the hands of the PLC and 12% in the hands of the cabinet and prime minister, 8% in the hands of the PLO Executive Committee and 7% in the hands of the PLO National Council.

Comparison between the Views of the Votes on the Day of the Presidential Elections (in January 2005) and the Views of the Voters on the Day of the PLC Elections (in January 2006) Regarding the Role of Selected PA and PLO Institution in Making Vital Decisions

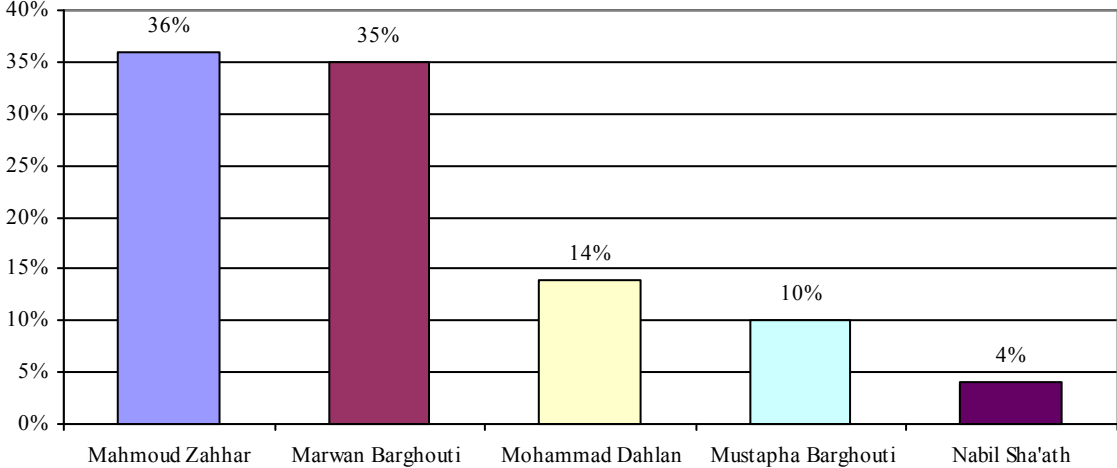

These results reflect clear voters' disillusionment with the PLO's ability to make vital decisions and a similar disillusionment with the President's ability and the ability of the prime minister to make decisions while simultaneously hoping that the newly elected PLC will succeed in playing such a role. It is clear that the majority of voters, including those who voted for Hamas, did not expect Hamas to be in a position to be able to form the cabinet and appoint a Hamas Prime Minister.

(9) Voters' Choices for Prime Minister

Voters were asked to express their preferences for a prime minister and were given a list of five possible candidates, the first representing the old guard (Nabil Sha'ath), the second representing the young guard in the West Bank (Marwan Barghouti), the third representing the young guard in the Gaza Strip (Mohammad Dahlan), the fourth representing Hamas (Mahmud Zahhar), and the fifth representing the others (Mustapha Barghouti). Findings show Zahhar and Marwan Barghouti receiving almost equal number of votes. But they also show that the combined strength of the three Fateh candidates (54%) is much greater than that of Hamas candidate. Moreover, findings show that the overwhelming majority of those voting for Fateh candidates prefer those speaking on behalf of the young rather than the old guard (50% for Marwan Barghouti and Dahlan vs. 4% for Sha'ath).

Voters' Preference for the Next Prime Minister

[\[PSR Home\]](#) [\[This poll's next section\]](#) [\[Index of Polls\]](#) [\[e-mail\]](#)

8.2 Bilaga 2. PSR - Survey Research Unit: Public Opinion Poll # 17

28 September 2005

Palestinian Public Opinion Poll

On The Eve Of The Israeli Withdrawal From The Gaza Strip, 84% See It As Victory For Armed Resistance And 40% Give Hamas Most Of The Credit For It; But 62% Are Opposed To Continued Attacks Against Israelis From The Gaza Strip, 60% Support Collection Of Arms From Armed Groups In Gaza, Fateh's Electoral Standing Improved At Hamas' Expense (47% To 30%), Optimism Prevails Over Pessimism, And 73% Support The Establishment Of A Palestinian State In The Gaza Strip That Would Gradually Extend To The West Bank

7-9 September 2005

These are the results of the latest poll conducted by the Palestinian Center for Policy and Survey Research in the West Bank and the Gaza Strip between September 7-9, 2005. The poll deals with Palestinian conditions on the eve of the Israeli withdrawal from the Gaza Strip, the future of the peace process after disengagement, voting intentions and considerations in the upcoming Palestinian elections, and domestic Palestinian conditions. Total size of the sample is 1368 adults interviewed face to face in the West Bank (892) and the Gaza Strip (476) in 120 randomly selected locations. Margin of error is 3%.

For further details, contact PSR director, Dr. Khalil Shikaki, or Walid Ladadweh at tel 02-296 4933 or email pcpsr@pcpsr.org.

Table of contents:

- (1) [Main Findings](#)
- (2) [Prevailing Conditions on the Eve of Israeli Withdrawal from the Gaza Strip](#)
- (3) [Future of the Peace Process after Disengagement](#)
- (4) [Voting Intentions and Considerations in the Upcoming Legislative Elections](#)
- (5) [Domestic Conditions and Political Sympathies](#)
- (6) [Main findings in numbers](#)

Main Findings

Focus in this poll has been placed on Palestinian perception of the meaning of the Israeli withdrawal from the Gaza Strip in the context of the implementation of the Israeli disengagement plan and public expectations of the day after with focus on the future of the peace process. The poll also focused on the upcoming Palestinian parliamentary elections in terms of voters' intentions and behavior.

Three main findings emerge:

- (1) The Palestinian public views the Israeli withdrawal from the Gaza Strip as victory for armed resistance to occupation; it gives Hamas most of the credit for this achievement.
- (2) In the meanwhile, with the Israeli withdrawal from the Gaza Strip underway, public top priorities are shifting: focus is now placed on matters of reconstruction and state building such as economic conditions, corruption, and law and order.

(3) The change in priorities is weakening interest in armed resistance and increases demands for its cessation. Moreover, the change in the hierarchy of priorities in weakening the electoral appeal of Hamas and strengthening that of Fateh in anticipation of the upcoming parliamentary elections.

It is evident that the unilateral nature of the Israeli withdrawal from the Gaza Strip has generated conflicting dynamics: on the one hand, a greater appreciation of the role of violence, and thereby the need to keep the armed pressure on Israel and to protect the arms of the resisting groups; on the other hand, a greater optimism about the future and the critical and urgent need to begin the process of reconstruction and state building, and thereby the need to maintain the existing ceasefire and the consolidation of Fateh's position.

(1) Prevailing Conditions on the Eve of Israeli Withdrawal from the Gaza Strip

- 84% view Israeli withdrawal from the Gaza Strip as victory for armed resistance and 40% give Hamas most of the credit for that achievement
- But a majority of 62% opposes continued armed resistance from the Gaza Strip and 60% support collection of arms from armed factions in the Strip
- 77% support the continuation of the current ceasefire and 56% oppose (and 37%) support the suicide attack that took place in Beer Sheva in August
- Priorities of the public focus on reconstruction and 73% support the creation of a Palestinian state along the 1967 borders that would start in the Gaza Strip and gradually extends to the West Bank
- Optimistic expectations prevails, particularly in the Gaza Strip, but fears remain

Findings show significant increase in the percentage of those who see the Israeli withdrawal as victory for armed resistance from 72% in our last survey in June to 84% in this survey. The largest percentage (40%) gives Hamas most of the credit for this achievement while only 21% give the credit to the PA and 11% to Fateh. Belief that Hamas deserves most of the credit increases among women (44%) compared to men (36%), among holders of the preparatory certificate (47%) compared to holders of university degree (32%), among housewives (45%) compared to employees and farmers (29% each), among those would definitely refuse to buy a lottery ticket (45%) compared to those who would definitely agree to buy one (32%), among those working in the private sector (40%) compared to those working in the public sector (29%), among the married (42%) compared to the unmarried (33%), and among Hamas supporters (69%) compared to supporters of Fateh (24%).

Despite the high public appreciation for armed resistance and for Hamas, findings show a majority opposition to continued armed attacks. 62% oppose (and 35% support) continuation of armed attacks from the Gaza Strip after a full Israeli withdrawal from that area. Opposition to armed attacks from the Gaza Strip after the Israeli withdrawal is greater in Gaza than in the West Bank (65% and 60% respectively). Findings also show that a majority of 77% supports the continuation of the current ceasefire while only 22% oppose its continuation. This attitude is reflected in the opposition of 56% (and support of 37%) to the suicide attack that took

place in August 2005 in Beer Sheva. Opposition to armed attacks is also reflected in the majority support (60%) for collection of arms from armed factions in the Gaza Strip; 37% oppose such a step. Percentage of support for the Gaza collection of arms is equal in the Gaza Strip to that of the West Bank but it increases among those definitely wishing to buy lottery tickets (73%) compared to those definitely opposed to buying lottery tickets (46%) and among Fateh's supporters (74%) compared to Hamas' supporters (43%).

The high positive evaluation of the role of violence while simultaneously opposing its continuation reflects a shift in public priorities towards a focus on reconstruction where poverty and unemployment comes at the top of the public list of priorities (40%) followed by occupation and corruption (25% each) and internal anarchy (8%). In June 2005, these percentages stood at 34% for poverty and unemployment, 33% for occupation, 24% for corruption, and 8% for internal anarchy.

Similarly, findings show strong support (73%) for the establishment of a Palestinian state (with the 1967 lines as its borders) that would start in the Gaza Strip and gradually extends to the West Bank. The idea of a Gaza-first state receives identical support in the West Bank as in the Gaza Strip. But it finds greater support among those intending to vote for Fateh in the upcoming parliamentary elections (82%) compared to those intending to vote for Hamas (67%). It is important to point out that the question clearly identifies the borders of the state as those of the 1967, and therefore some or all respondents might have assumed that no further negotiations would be required to determine the final borders of the state. In other words, one should not assume that support for this Gaza-first state is automatically equivalent to support for the state with provisional borders referred to in the Road Map.

The Israeli withdrawal from the Gaza Strip has created an optimistic atmosphere, particularly in the Gaza Strip. For example, findings show optimistic expectations regarding future improvement in the economic conditions among 64% of the public, progress in the peace process among 57%, links between the West Bank and the Gaza Strip between 57%, the view that the Israeli withdrawal from the Gaza Strip is the beginning of the end of the Israeli occupation among 56%, and the view that further withdrawals will take place in the West Bank in the future among 60%. But pessimism remains high, particularly in the West Bank, regarding the possibility of continued Israeli control over the Rafah crossing and thereby the transformation of the Gaza Strip into a big prison (among 57%) and the expectation that the Israeli withdrawal will be followed by internal infighting (among 60%). It is worth noting that the poll was conducted during the period in which Musa Arafat, security advisor to PA president, was assassinated in the Gaza Strip.

(2) Future of the Peace Process after Disengagement

- 69% support going to comprehensive final status negotiations and only 25% support a gradual interim solution
- Support for the Road Map plan stands at 57% and opposition at 40%
- If permanent status negotiations start with the Sharon government, only 30% expect that it would lead to an agreement while 68% believe that agreement is not possible

- But if a compromise is reached with the current Israeli leadership, 53% believe Sharon is strong enough to convince the Israeli people to accept it and 50% believe Palestinian president Mahmud Abbas is strong enough to convince the Palestinian people to accept it.
- 63% support (and 35% oppose) a two-state solution whereby the state of Israel is recognized as the state for the Jewish people and Palestine is recognized as the state for the Palestinian people
- Level of support for reconciliation between the two peoples after the establishment of a Palestinians state reaches 75% and opposition 24%

Findings show strong support (69%) for comprehensive final status negotiations with the aim of reaching a permanent status agreement rather than an interim or gradual solution which receives the support of only 25%. They also show that support for the Road Map remains unchanged at 57% and opposition at 40%. But support for final and comprehensive negotiations does not mean optimism about their outcome with the current Israeli government of Ariel Sharon. Indeed, 68% believe an agreement with Sharon is not possible while only 30% believe that such an agreement is possible. Nonetheless, if a compromise agreement is reached with the current Israeli leadership, 53% of the Palestinians believe that Sharon is strong enough to be able to convince the Israelis to accept it. Moreover, 50% of the Palestinians believe the Palestinian president, Mahmud Abbas, is strong enough to convince the Palestinians to accept it.

A compromise agreement acceptable to 63% of the Palestinians is one based on a mutual recognition of identity whereby a Palestinian state is established next to the state of Israel and all final status issues are resolved. Israel in this case, would be recognized as the state of the Jewish people and Palestine as the state of the Palestinian people. Opposition to this compromise reaches 35%. (In December 2004, identical results regarding this compromise were obtained.) If a two-state solution is reached, 75% of the Palestinians would support reconciliation between the two peoples. Support for facets of reconciliation varies with 87% supporting open borders for labor and goods between the two states, 70% supporting joint economic ventures and institutions, 38% supporting enacting laws prohibiting incitement, 36% supporting joint political institutions aiming at creating a confederation between the two states, and 10% supporting text books that would recognize the state of Israel and does not call for the return of all Palestine to the Palestinians.

(3) Voting Intentions and Considerations in the Upcoming Legislative Elections

- 74% say they will participate in the upcoming parliamentary elections; 47% of the likely voters will vote for Fateh, 30% for Hamas, 11% for other groups, and 11% remain undecided
- Ability to fight corruption is the first top voting consideration followed by name of list or political party, ability to improve economic conditions, ability to reach a peace agreement with Israel, and ability to protect national unity.
- Hamas is the most able to fight corruption and Fateh is the most able to improve economic conditions, move the peace process forward, and protect national unity

- Mahmud Abbas is the preferred candidate for the presidency and Marwan Barghouti for the position of the vice president and the position of prime minister

Findings show that 74% of the Palestinians will participate in the upcoming parliamentary elections in January 2006. Voting intentions among the likely participants indicate an increase of Fateh's support from 44% last June to 47% in this poll and a drop in Hamas' support from 33% to 30% during the same period. 11% will vote for other factions and groups and 11% remain undecided. From among eight vital considerations in voting for election lists, # (1) is the ability to fight corruption receiving 24%, # (2) the name or affiliation of the list with 19%, # (3) ability to improve economic conditions with 15%, # (4) ability to reach a peace agreement with Israel with 14%, # (5) ability to maintain national unity with 10%, # (6) ability to enforce law and order with 8%, # (7) ability to protect refugee rights in negotiations with 6%, and finally # (8) ability to insure the continuation of the intifada with 4%.

Hamas is the most able to fight corruption (receiving 46% vs. 37% to Fateh) and to insure the continuation of the intifada (receiving 62% vs. 24% to Fateh). Fateh is perceived as the most able to improve the economy (receiving 46% vs. 31% for Hamas), to push the peace process forward (receiving 64% for Fateh vs. 21% for Hamas), to protect national unity (receiving 46% vs. 37% for Hamas), to enforce law and order (receiving 54% vs. 31% for Hamas) and to protect refugee rights (receiving 44% for Fateh and 37% for Hamas).

In a closed question, in a contest for the position of PA president between Mahmud Abbas (Fateh), Mahmud Zahhar (Hamas), and Mustafa Barghouti (others), Abbas comes first with 44% followed by Zahhar with 21% and Barghouti with 19%. In a closed question, in a contest over the position of vice president, Marwan Barghouti receives the greatest level of support with 24% followed by Mahmud Zahhar with 14%, Ismail Haniyyah with 13%, Mohammad Dahlan and Mustafa Barghouti with 9% each, Farouq Qaddoumi with 8%, and finally Ahmad Qurai and Saeb Erikat with 6% each. In a closed question, in a contest over the position of prime minister, Marwan Barghouti comes first with 30% followed by Zahhar with 22%, Mustafa Barghouti with 17%, and Qurai and Dahlan with 8% each. Public satisfaction with the performance of PA president Mahmud Abbas increases from 60% last June to 64% in this poll.

(4) Domestic Conditions and Political Sympathies

- 87% believe that corruption exists in PA institutions; among those, 61% believe that corruption will increase or remain the same in the future
- Only 36% say that their security and safety and that of their family is insured these days and 64% say it is not
- Positive evaluation of Palestinian democracy stands at 32%
- The popularity of Fateh stands at 39% and Hamas at 27% (compared to 41% and 30% respectively in June 2005)

Findings show that an overwhelming majority (87%) believes that corruption exists in PA institutions. A majority among those (61%) believes that this corruption will

increase or remain the same in the future. Only 33% believe that corruption will decrease in the future. The percentage of those who believe corruption does not exist in the PA does not exceed 9%.

Findings also show that about two thirds (64%) believe that these days they and their families lack security and safety while only 36% say they now have security and safety. A clear difference exists between the West Bank and the Gaza Strip, with more Gazans feeling safe and secure than West Bankers (55% to 25% respectively).

As for the status of democracy in the Palestinian areas, 32% (compared to 37% last June) give it a positive evaluation.

Popularity of Fateh stands today at 39% compared to 41% last June. Fateh's popularity in the West Bank is almost identical to its popularity in the Gaza Strip (38% and 40% respectively). Hamas' popularity dropped from 30% to 27% during the same period. Hamas' popularity is higher in the Gaza Strip (32%) compared to the West Bank (25%).

This PSR survey was conducted with the support of the Konrad Adenauer Foundation in Ramallah.

[\[PSR Home\]](#) [\[This poll's next section\]](#) [\[Index of Polls\]](#) [\[e-mail\]](#)

PSR - Survey Research Unit: Public Opinion Poll # 17

PSR Poll No. (17) 07-09 September 2005

	Total	West Bank	Gaza Strip
00) From among the following satellite news stations, which one you watched most during the last two months?			
1) al Arabia	6.5	5.9	7.6
2) al Jazeera	63.2	62.3	64.9
3) al Hurra	0.3	0.1	0.6
4) al Manar	6.9	8.0	4.8
5) Palestine TV	7.2	5.5	10.3
6) Do not watch TV	6.7	6.4	7.1
7) others	3.1	4.3	1.1
8) Do not have a dish	6.0	7.3	3.6
9) DK/NA	0.1	0.2	0.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
1) With regard to the upcoming parliamentary elections, what are your expectations regarding the outcome of these elections for the Palestinian Legislative Council? Who are the likely winners, those nominated by Hamas, Fateh, the Left, Independents, or those nominated by their families?			

1) Fateh candidates	49.4	50.3	47.7
2) Hamas and Islamic Jihad candidates	32.4	30.9	35.1
3) leftest candidates (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	1.0	1.3	0.4
4) Independent candidates	2.8	3.3	1.9
5) family candidates	2.3	2.8	1.5
6) Other candidates	0.7	0.6	0.8
7) DK/NA	11.4	10.8	12.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
2) Do you intend to participate in the upcoming legislative elections?			
1) Yes	74.2	72.6	77.01
2) No	24.0	25.1	21.8
3) DK/NA	1.8	2.2	1.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
3) If you participate in the legislative elections and if you were asked to vote to election or factional lists, to which of the following would you vote?			
1) Hamas and Islamic Jihad list/s	30.2	28.8	32.8
2) Fateh list	47.4	47.7	47.0
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.6	3.4	1.1
4) New lists that might include independents and others	6.0	6.6	4.8
5) Other lists (specify: -----)	2.7	2.8	2.4
6) DK/NA	11.1	10.6	11.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
4) From among the following factors, which one is the most important in determining your vote for one list against another?			
1) the political party or faction it belongs to	18.9	15.7	24.7
2) The ability of the list to reach a peace agreement with Israel	14.0	15.4	11.6
3) The ability of the list to insure the continuation of the intifada	3.7	4.0	3.0
4) The ability of the list to improve economic conditions	14.7	14.2	15.6
5) The ability of the list to fight corruption and implement reform measures	23.5	23.1	24.2
6) The ability of the list to enforce law and order	8.0	9.1	5.9
7) The ability of the list to protect	9.5	10.9	7.0

national unity			
8) The ability of the list to protect refugee rights in negotiations	6.2	6.0	6.5
	1.5	1.5	1.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
5) The following is a list of problems confronting the Palestinians today, tell us which one is the most important problem?			
1) Spread of unemployment and poverty	40.0	35.5	48.6
2) The continuation of the occupation and its daily practices	25.4	30.3	16.2
3) Internal anarchy/ chaos	8.3	8.2	8.4
4) The spread of corruption and lack of internal reforms	25.1	24.5	26.3
5) Others (specify---)	0.5	0.7	0.2
6) DK/NA	0.6	0.8	0.2
	Total	West Bank	Gaza Strip
6) If we looked at the following political factions/ parties, which one is the most able to:			
6-1) Improving economic conditions			
1) Hamas/Islamic Jihad	31.2	28.1	37.1
2) Fateh	46.2	48.0	42.9
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.4	3.4	0.6
4) New lists that might include independents and others	7.6	8.1	6.7
5) others (specify ----)	12.5	12.4	12.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-2) Fighting corruption and implementing reforms			
1) Hamas/Islamic Jihad	45.7	42.8	51.2
2) Fateh	37.1	37.6	36.2
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.4	3.5	0.4
4) New lists that might include independents and others	6.3	7.3	4.4
5) others (specify ----)	8.5	8.9	7.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-3) Pushing the peace process forward			
1) Hamas/Islamic Jihad	21.3	19.5	24.7
2) Fateh	63.7	64.5	62.2
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.2	2.8	1.1
4) New lists that might include	4.4	4.8	3.6

independents and others			
5) others (specify ----)	8.4	8.3	8.4
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-4) Insuring the continuation of Intifada			
1) Hamas/Islamic Jihad	61.5	59.2	65.9
2) Fateh	24.4	26.3	20.8
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	1.9	2.5	0.8
4) New lists that might include independents and others	3.1	2.7	3.8
5) others (specify ----)	9.1	9.3	8.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-5) protecting national unity			
1) Hamas/Islamic Jihad	36.2	35.2	38.2
2) Fateh	44.3	43.9	44.9
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	3.3	4.1	1.7
4) New lists that might include independents and others	5.5	5.7	5.1
5) others (specify ----)	10.7	11.0	10.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-6) Protecting refugee rights in negotiations			
1) Hamas/Islamic Jihad	37.4	38.3	35.8
2) Fateh	44.4	41.8	49.3
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.8	4.0	0.4
4) New lists that might include independents and others	4.0	4.2	3.8
5) others (specify ----)	11.4	11.8	10.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
6-7) Enforcing law and order			
1) Hamas/Islamic Jihad	30.9	29.6	33.5
2) Fateh	53.5	52.8	54.7
3) leftest list (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	2.0	2.5	1.1
4) New lists that might include independents and others	4.2	4.9	2.9
5) others (specify ----)	9.4	10.2	7.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
7) Are you satisfied or not satisfied with the performance of Mahmud Abbas since his election as president of the PA?			
1) very satisfied	11.3	10.2	13.5
2) satisfied	52.2	51.0	54.5

3) not satisfied	23.0	24.3	20.4
4) not satisfied at all	9.4	9.6	8.8
5) DK/NA	4.1	4.8	2.7
8) If new presidential elections were to take place in the PA, whom do you prefer to see president of the PA?			
1) Mahmoud Abbas	43.5	42.6	45.2
2) Mahoud Zahhar	20.8	20.5	21.4
3) Mustafa Barghouti	18.9	19.5	17.6
4) Others	6.3	7.2	4.6
5) No Opinion/ Don't know	10.5	10.2	11.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
9) And if you were to select a vice president, whom would you choose?			
1) Mahmoud Zahhar	13.5	13.0	14.3
2) Mohammad Dahlan	9.1	5.2	16.4
3) Marwan Barghouti	23.8	26.5	18.7
4) Mustafa Barghouti	8.8	9.1	8.2
5) Ahmad Quri'	5.6	6.3	4.4
6) Ismael Haneyeh	13.3	11.0	17.6
7) Saeb Erikat	6.2	7.6	3.6
8) Farouq Qaddomi	8.1	9.6	5.3
9) Others	2.3	3.0	0.8
10) No Opinion /Don't know	9.4	8.7	10.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
10) What do you expect to happen to the Gaza Strip after the Israeli withdrawal? Will it become a big prison? Or will it become open to the world and movement or its residents free?			
1) certainly it will be become a big prison	32.7	36.4	25.8
2) thinks it will become a big prison	24.0	24.3	23.5
3) think it will become open and movement free	28.7	24.9	35.7
4) certainly it will become open and movement free	4.4	3.5	6.1
5) Will remain as it is	5.9	7.5	2.9
6) DK/NA	4.2	3.4	5.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
11) And what about economic conditions in the Gaza Strip? Will they become better or worse after Israeli withdrawal?			
1) certainly better	11.5	10.7	13.2
2) better	52.0	50.3	55.0
3) worse	17.5	20.3	12.4

4) certainly worse	7.2	7.2	7.1
5) Will remain as it is	8.6	9.3	7.1
6) DK/NA	3.2	2.2	5.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
12) And what about the peace process after the Israeli withdrawal? Will it become stronger or weaker?			
1) certainly stronger	8.9	7.1	12.4
2) better	47.8	46.4	50.4
3) weaker	22.3	23.1	20.8
4) certainly weaker	4.4	4.7	3.8
5) Will remain the same	12.6	14.1	9.7
5) DK/NA	4.0	4.6	2.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
13) What do you think will happen to the link between the West Bank and the Gaza Strip? Will movement between the two areas become better or worse?			
1) certainly better	11.8	10.2	14.7
2) better	44.9	44.3	46.0
3) worse	18.2	17.5	19.5
4) certainly worse	5.1	5.5	4.4
5) Will remain the same	15.6	18.5	10.1
5) DK/NA	4.5	4.0	5.3
	Total	West Bank	Gaza Strip
14) Do you expect the Israeli withdrawal from the Gaza Strip to be full whereby Israel withdraws from the border strip with Egypt and the Rafah crossing? Or do you expect it to be partial whereby Israeli army remain in these areas?			
1) certainly it will be full	12.1	8.9	18.3
2) think it will be full	22.3	19.3	27.9
3) think it will be partial	42.5	44.5	38.7
4) certainly it will be partial	20.1	23.5	13.7
5) DK/NA	3.0	3.8	1.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
15) How do you see the Israeli withdrawal from the Gaza Strip? Do you see it or do not you see it as the beginning of the end of the occupation and the establishment of the state?			
1) certainly see it as the beginning	16.9	11.4	27.2
2) see it as the beginning	38.4	37.8	39.5
3) do not see it as the beginning	32.5	36.4	25.1
4) certainly do not see it as the beginning	9.7	11.4	6.3
5) DK/NA	2.6	2.9	1.9
	Total	West Bank	Gaza Strip

16) If the Israeli withdrawal from the Gaza Strip is full, would you in this case support or oppose a declaration of the establishment of a Palestinian state on the boundaries of 1967 that would start in the Gaza Strip and gradually extend to the West Bank?			
1) certainly support	17.3	15.2	21.2
2) support	56.0	58.1	51.9
3) oppose	17.0	17.2	16.8
4) certainly oppose	8.2	7.6	9.2
5)DK/NA	1.5	1.9	0.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
17) After the completion of the Israeli withdrawal from the Gaza Strip, do you expect or do not expect to see internal infighting among armed groups in the Strip?			
1) certainly expect infighting	17.4	14.5	22.9
2) expect infighting	42.4	43.4	40.3
3) do not expect infighting	32.8	34.7	29.4
4) certainly do not expect infighting	4.8	4.8	4.6
5) DK/NA	2.6	2.6	2.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
18) Now that the first two phases of the local elections have taken place, what do you expect to happen in the next phases in September and December of this year? Who are the likely winners, those nominated by Hamas, Fateh, the Left, Independents, or those nominated by their families?			
1) Fateh candidates	44.4	46.9	39.9
2) Hamas and Islamic Jihad candidates	41.0	36.8	48.9
3) leftest candidates (PFLP, DFLP, PPP, and al Mobadara-the Initiative)	1.2	1.6	0.4
4) Independent candidates	3.4	3.8	2.5
5) family candidates	2.9	3.9	0.8
6) Other candidates	0.8	0.8	0.8
7) DK/NA	6.4	6.3	6.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
19) Do you see Sharon's plan to evacuate the Israeli settlements from Gaza as a victory for the Palestinian armed struggle against Israel or don't you see it as a victory?			
1) Definitely this is a Palestinian victory	50.0	42.7	63.7
2) Think this is a Palestinian victory	34.4	37.7	28.2
3) Think this is not a Palestinian victory	11.1	13.9	5.9
4) Definitely this is not a Palestinian	3.9	4.9	1.9

victory			
5) DK/NA	0.7	0.8	0.4
	Total	West Bank	Gaza Strip
20) And how do you think most Palestinians see Sharon's plan to evacuate the Israeli settlements from Gaza? Do most Palestinians see it or don't see it as a victory for the Palestinian armed struggle?			
1) Most Palestinians see it as a victory for the Palestinians	83.7	81.2	88.4
2) Most Palestinians don't see it as a victory for the Palestinians	13.5	15.7	9.5
3) DK/NA	2.8	3.1	2.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
21) And how do most Israelis see Sharon's plan to evacuate the Israeli settlements from Gaza? Do most Israelis see it or do not see it as a victory for the Palestinians?			
1) Most Israelis see it as a victory for the Palestinians	52.3	50.9	55.0
1) Most Israelis do not see it as a victory for the Palestinians	43.9	45.4	41.2
3) DK/NA	3.7	3.7	3.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
22) How would you evaluate the capacity of the Palestinian Authority to control matters in the Gaza Strip after Israel's disengagement there?			
1) High capacity	27.5	23.5	35.2
2) Reasonable capacity	45.6	46.9	43.2
3) Low capacity	17.1	19.3	13.1
4) no capacity at all	8.1	9.1	6.1
5) DK/NA	1.7	1.2	2.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
23) What do you expect to happen with the settlements in the West Bank, in the coming years??			
1) Most settlements will be evacuated	9.7	9.5	10.1
2) Some settlements will be evacuated	29.7	27.0	34.7
3) The number of settlements will remain as it is today	6.0	5.9	6.1
4) Some settlements will be added	31.6	33.5	27.9
5) Many settlements will be added	20.1	21.3	17.9
6) DK/NA	2.9	2.7	3.4
	Total	West Bank	Gaza Strip
24) If Israel disengages fully in the Gaza strip, including the evacuation of all settlements and the Philadelphi route, and if it lifts the air and sea blockade on the Gaza strip, would you under these conditions support or oppose carrying out armed attacks against Israeli targets from the Gaza Strip?			

1) Definitely support	7.2	7.1	7.6
2) support	27.4	28.3	25.8
3) oppose	48.5	50.2	45.4
4) Definitely oppose	13.3	9.9	19.7
5) DK/NA	3.5	4.6	1.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
25) What do you expect to happen to the Israelis and Palestinians now after Israel evacuated all settlements in the Gaza Strip and four in the West Bank and after setting the date of January 25 for Palestinian parliamentary elections.			
1) Negotiations will resume soon enough and armed confrontations will stop	24.5	21.1	30.9
2) Negotiations will resume but some armed attacks will continue	59.7	61.2	56.9
3) Armed confrontations will not stop and the two sides will not return to negotiations	11.0	12.3	8.6
4) DK/NA	4.8	5.4	3.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
26) Palestinians are currently debating the issue of the collection of arms from armed Palestinian groups and factions, stipulated in the Road Map as a PA commitment. Do you support or oppose such a collection of arms?			
1) Strongly support	10.9	9.5	13.4
2) support	31.3	31.4	31.1
3) oppose	39.8	40.9	37.8
4) strongly oppose	14.7	14.3	15.5
5) DK/NA	3.3	3.9	2.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
27) Who came out the winner in the ongoing armed conflict that has started in September 2000 between Israel and the Palestinians?			
1) Israel	12.0	14.9	6.5
2) the Palestinians	49.0	37.0	71.4
3) Both	6.8	7.1	6.3
4) Neither	30.6	39.3	14.1
5) DK/NA	1.7	1.7	1.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
28) And what do the majority of Palestinians think on this issue? In their opinion, who came out the winner in the armed conflict so far?			
1) Israel	10.7	13.6	5.3
2) the Palestinians	61.8	50.9	82.1
3) Both	3.1	3.5	2.3

4) Neither	20.8	27.8	7.8
5) DK/NA	3.6	4.2	2.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
29) And what do the majority of Israelis think on this issue? In their opinion, who came out the winner in the armed conflict so far?			
1) Israel	47.3	49.4	43.3
2) the Palestinians	30.4	24.0	42.4
3) Both	2.9	3.0	2.5
4) Neither	13.5	18.1	5.0
5) DK/NA	5.9	5.5	6.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
30) Do you support or oppose the current mutual cease fire with Israel?			
1) Definitely support	18.8	17.5	21.2
2) Support	58.0	59.2	55.9
3) Oppose	18.8	18.8	18.7
4) Definitely oppose	2.9	2.9	2.9
5) DK/NA	1.5	1.6	1.3
	Total	West Bank	Gaza Strip
31) In his speech in front of the PLC, president Mahmud Abbas (Abu Mazin) said that after the end of the occupation of the Gaza Strip, there will be only one armed force, that of the PA. After the completion of the Israeli withdrawal from the Gaza Strip, do you support or oppose collection of arms from armed factions <i>in the Gaza Strip</i> so that the only armed force in Gaza would be that of the Palestinian security services?			
1) certainly support	19.7	17.8	23.1
2) support	40.4	41.8	37.8
3) oppose	28.7	30.0	26.3
4) certainly oppose	8.3	7.3	10.1
5) DK/NA	2.9	3.0	2.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
32) If a peace agreement is reached, and a Palestinian state is established and recognized by Israel, would you support or oppose the efforts to reach full reconciliation between Israel and the Palestinian state?			
1) Would strongly support	14.1	13.3	15.5
2) Would support	60.6	62.6	56.9
3) Would oppose	18.1	16.9	20.4
4) Would strongly oppose	5.5	5.0	6.3
5) DK/NA	1.7	2.1	0.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
33) If a peace agreement is reached and a Palestinian state is established and recognized by Israel, how soon do you think full reconciliation between the two people will be achieved?			

1) Reconciliation is not possible ever	42.2	39.3	47.7
2) Only in many generations to come	21.1	21.5	20.4
3) Only in the next generation	11.9	13.0	9.9
4) Only in the next decade	5.9	6.6	4.4
5) In the next few years	12.1	12.2	11.8
6) DK/NA	6.8	7.3	5.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
34) In your opinion, is lasting peace possible between Israelis and Palestinians?			
1) Definitely possible	1.8	1.5	2.3
2) Possible	27.1	28.0	25.4
3) Impossible	44.8	48.0	38.9
4) Definitely impossible	25.2	21.4	32.4
5) DK/NA	1.1	1.1	1.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
35) And what about the majority of Israelis, do they, in your opinion, believe that lasting peace is possible between Israelis and Palestinians?			
1) Definitely they do	2.6	1.7	4.2
2) They do	24.7	26.4	21.6
3) They do not	50.3	52.5	46.2
4) Definitely they do not	17.7	14.5	23.7
5) DK/NA	4.7	4.9	4.2
	Total	West Bank	Gaza Strip
36) After reaching a peace agreement and the establishment of a Palestinian state that is recognized by Israel, the following are steps that may be taken in order to enhance normalization between the state of Israel and a Palestinian state. For each of the suggested steps please tell me whether you support or oppose it:			
36-1) Open borders to free movement of people and goods			
1) Strongly Support	31.4	29.8	34.2
2) Support	55.8	57.8	51.9
3) Oppose	9.4	9.1	9.9
4) Strongly Oppose	2.6	2.1	3.6
5) DK/NA	0.8	1.0	0.4
	Total	West Bank	Gaza Strip
36-2) Create joint economic institutions and ventures			
1) Strongly Support	21.6	19.8	25.0
2) Support	48.8	49.5	47.5
3) Oppose	24.7	25.0	24.2
4) Strongly Oppose	3.7	4.3	2.5
5) DK/NA	1.2	1.5	0.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
36-3) Create joint political institutions designed eventually to lead to a			

confederate system			
1) Strongly Support	8.2	6.8	10.7
2) Support	27.3	28.1	25.8
3) Oppose	48.0	47.6	48.5
4) Strongly Oppose	13.4	13.9	12.4
5) DK/NA	3.1	3.5	2.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
36-4) Take legal measures against incitement against the Israelis			
1) Strongly Support	5.9	4.3	8.8
2) Support	32.3	33.0	30.9
3) Oppose	45.0	44.4	46.1
4) Strongly Oppose	13.3	14.1	11.8
5) DK/NA	3.6	4.3	2.3
	Total	West Bank	Gaza Strip
36-5) Adopt a school curriculum that recognizes Israel and teaches school children not to demand return of all Palestine to the Palestinians			
1) Strongly Support	1.8	1.3	2.7
2) Support	8.0	7.8	8.2
3) Oppose	48.6	51.5	43.3
4) Strongly Oppose	39.4	37.0	43.9
5) DK/NA	2.2	2.4	1.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
37) And on a personal level, would you, under conditions of peace, invite a Israeli colleague or acquaintance to visit you in your home?			
1) definitely yes	5.0	5.3	4.4
2) Yes	27.9	30.8	22.5
3) No	40.5	43.4	35.1
4) Definitely no	25.6	19.1	37.8
5) DK/NA	1.0	1.5	0.2
	Total	West Bank	Gaza Strip
38) And would you, under conditions of peace, visit an Israeli colleague or acquaintance in his home?			
1) Definitely yes	5.6	5.4	5.9
2) Yes	27.3	30.4	21.4
3) No	40.9	43.5	35.9
4) Definitely no	25.2	19.1	36.6
5) DK/NA	1.1	1.6	0.2
	Total	West Bank	Gaza Strip
39) Concerning armed attacks against Israeli civilians inside Israel, I...			
1) Strongly support	10.3	7.3	16.0
2) Support	27.5	26.2	30.0
3) Oppose	52.3	55.9	45.6

4) Strongly oppose	7.5	7.9	6.9
5) DK/NA	2.3	2.8	1.5
	Total	West Bank	Gaza Strip
40) Do you believe that armed confrontations so far has helped achieved Palestinian national and political rights in ways that negotiations could not achieve?			
1) Definitely yes	24.1	18.8	34.0
2) Yes	48.8	48.7	49.2
3) No	22.2	26.1	14.9
4) Definitely no	3.1	4.1	1.3
5) DK/NA	1.7	2.2	0.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
41) Do you think that there is corruption in PA institutions?			
1) Yes	86.9	85.7	89.3
2) No	8.9	9.9	7.1
3) DK/NA	4.2	4.5	3.6
42) If yes, Will this corruption in PA institutions increase, decrease or remain as it is in the future?			
1) Will increase	47.7	48.2	46.8
2) Will remain as it is	13.2	15.4	9.2
3) will decrease	33.3	30.2	38.8
4) DK/NA	5.8	6.1	5.2
	Total	West Bank	Gaza Strip
43) Would you say that these days your security and safety, and that of your family, is assured or not assured?			
1) Completely assured	4.5	0.8	11.4
2) Assured	31.0	24.6	43.2
3) Not assured	50.9	58.4	36.8
4) Not assured at all	13.3	15.8	8.6
5) DK/NA	0.3	0.4	0.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
44) How would you evaluate the current status of democracy and human rights in the Palestinian Authority? Would you say it is:			
1) Very good	4.1	3.7	4.8
2) Good	28.1	27.8	28.6
3) Fair	28.7	29.0	28.2
4) Bad	22.9	23.2	22.3
5) Very bad	15.1	14.8	15.8
6) DK/NA	1.1	1.5	0.4
	Total	West Bank	Gaza Strip
45) After holding legislative elections in July, whom do you prefer to see as			

a prime minister?			
1) Marwan Barghouti	30.1	32.3	26.1
2) Mahmoud Zahhar	22.3	21.0	24.8
3) Ahmad Qurai'	8.0	8.6	6.9
4) Mohammad Dahlan	7.7	3.5	15.5
5) Mustafa Braghouti	16.8	19.0	12.6
6) Others, -----	4.5	5.7	2.1
7) No Opinion /Don't know	10.6	9.9	12.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
46) What do you think would happen now if firing rockets at Israeli towns continued from the Gaza Strip after the completion of the Israeli withdrawal from the Strip?			
1) Israel would reoccupy the Strip and stay in it	28.8	31.0	24.8
2) Israel would carry out a big military operation in the Strip and then withdraw from it	57.3	55.9	59.9
3) Israel will seek to stop the firing of the rockets by diplomatic, not military means	9.9	8.5	12.4
4) DK/NA	4.0	4.6	2.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
47) If a Palestinian-Israeli agreement is reached on new Israeli withdrawal from the West Bank including more evacuation of settlements as part of the agreement, would you support or oppose allowing settlers wishing to live under Palestinian rule?			
1) Certainly support	2.9	2.8	3.2
2) support	23.2	27.4	15.3
3) oppose	47.1	48.7	44.1
4) certainly oppose	24.9	18.7	36.6
5) DN/NA	1.8	2.4	0.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
48) The US, Russia, the European Community and the UN, the so called "Quartet", have put forward a "Roadmap" for the implementation of a final settlement within 3 years. The plan includes political reforms in the Palestinian Authority, including a constitution and election of a strong Prime Minister, stopping the incitement and violence on both sides under the Quartet's supervision, a freeze on settlements and the establishment of a Palestinian State within provisional borders. The next phase will see negotiations on the final borders under the auspices of an international conference. Do you support or oppose this initiative?			
1) Strongly support	5.4	2.8	10.3
2) Support	51.2	52.5	48.7
3) Oppose	31.2	32.2	29.2
4) Strongly oppose	8.7	8.5	9.0

5) Don't know/No answer	3.5	3.9	2.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
49) There are two approaches to solving the conflict with the Palestinians: A solution in stages over several years or a comprehensive agreement on all issues at once.			
A solution in stages allows to better verify the other side's compliance but creates an incentive for the disruption of the process along the way.			
A comprehensive solution of all issues at once is less efficient in terms of the verification of the other side's compliance but decreases the chances that the process will fail along the way. Which approach do you prefer?			
1) A solution in stages over several years	25.1	21.9	31.1
2) A comprehensive solution of all issues at once	68.8	71.6	63.4
3) (Do not read) Don't prefer any of these approaches	2.6	2.7	2.5
4) (Do not read) Not interested in an agreement	1.5	1.7	1.1
5) (Do not read) DK/NA	2.0	2.1	1.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
50) And if talks begin about a comprehensive solution to all problems at once, do you think it is possible or impossible to reach now a comprehensive compromise settlement with the current Sharon government?			
1) Definitely possible	3.1	2.6	4.0
2) Think it is possible	26.7	26.1	27.7
3) Think it is impossible	51.7	53.3	48.7
4) Definitely impossible	16.1	15.2	17.9
5) DK/NA	2.4	2.8	1.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
51) And if a compromise settlement is negotiated with the current Israeli leadership, do you think prime minister Sharon is strong enough to convince the Israeli people to accept such a compromise settlement?			
1) Definitely he is	13.2	11.8	15.8
2) Think he is	39.6	40.7	37.6
3) Think he is not	34.2	35.0	32.6
4) Definitely he is not	11.0	10.3	12.2
5) DK/NA	2.0	2.1	1.9
	Total	West Bank	Gaza Strip
52) And what about the Palestinian leadership? Is Mahmud Abbas (Abu Mazin) strong enough to convince the Palestinians to accept such a compromise settlement?			
1) Definitely he is	10.0	9.4	11.2
2) Think he is	39.5	40.0	38.6
3) Think he is not	38.8	40.5	35.7
4) Definitely he is not	9.7	8.3	12.2
5) DK/NA	2.0	1.8	2.3

53) How soon do you think will a political settlement between Israel and the Palestinians be achieved?			
1) A political settlement is not possible ever	35.9	33.4	40.8
2) only in many generations to come	28.0	30.4	23.5
3) only in the next generation	9.7	10.1	8.8
4) only in the next decade	4.1	4.3	3.8
5) in the next few years	16.0	16.4	15.3
6) DK/NA	6.2	5.4	7.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
54) Many claim credit for the Israeli decision to disengage from the Gaza Strip. Tell us who among the following is the party who had the greatest credit for the Israeli dthe Israeli occupation of the Gaza Strip?			
1) PA	20.7	22.0	18.3
2) Hamas	40.2	39.4	41.6
3) Fateh	10.5	11.0	9.7
4) Others -----	22.3	21.1	24.4
5) DK/NA	6.3	6.4	6.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
55) There is a proposal that after the establishment of an independent Palestinian state and the settlement of all issues in dispute, including the refugees and Jerusalem issues, there will be a mutual recognition of Israel as the state of the Jewish people and Palestine as the state of the Palestinian people. Do you agree or disagree to this proposal.			
1) Definitely agree	9.6	9.0	10.7
2) Agree	53.7	56.6	48.3
3) Disagree	24.5	24.7	24.2
4) Definitely disagree	10.3	7.3	16.0
5) DK/NA	1.8	2.4	0.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
56) And what is the Palestinian majority opinion on this issue? Do most Palestinians in the West Bank and Gaza support or oppose the recognition of Israel as the state of the Jewish people and Palestine as the state of the Palestinian people at the end of the peace process?			
1) Majority supports	52.7	55.2	48.1
2) Majority opposes	39.7	37.0	44.9
5) DK/NA	7.6	7.9	7.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
57) And what is the Israeli majority opinion on this issue? Do most Israelis support or oppose the recognition of Israel as the state of the Jewish people and Palestine as the state of the Palestinian people at the end of the peace process?			
1) Majority supports	42.8	42.0	44.3

2) Majority opposes	48.2	48.5	47.7
5) DK/NA	8.9	9.5	7.8
	Total	West Bank	Gaza Strip
58) And what is the majority opinion on this issue among Israeli Arabs? Do most Israeli Arabs support or oppose the recognition of Israel as the state of the Jewish people and Palestine as the state of the Palestinian people at the end of the peace process?			
1) Majority supports	64.4	66.3	60.8
2) Majority opposes	26.1	24.5	29.1
5) DK/NA	9.5	9.2	10.1
	Total	West Bank	Gaza Strip
59) Do you expect Israel to carry out further unilateral disengagements from additional areas in the West Bank in the future?			
1) certainly it will	11.1	9.6	13.9
2) it will	48.4	48.4	49.6
3) it will not	28.5	31.0	23.7
4) certainly it will not	7.0	6.5	7.8
5) DK/NA	4.7	4.5	5.0
	Total	West Bank	Gaza Strip
60) If Israel does carry out further unilateral disengagement from additional Palestinian areas in the West Bank, would you welcome or not welcome such a step?			
1) Definitely welcome	8.3	7.3	10.3
2) welcome	28.5	27.2	31.1
3) not welcome	46.1	47.6	43.3
4) Definitely not welcome	9.9	9.9	10.1
5) DK/NA	7.1	8.1	5.3
	Total	West Bank	Gaza Strip
61) There is a talk about the PA building new cities and neighborhoods in the evacuated areas in the Gaza Strip after the completion of the Israeli withdrawal, with funding coming from UAE and Saudi Arabia. If such construction is to take place, do you wish to leave your current home and move to the new areas if this was available to you?			
1) Definitely will move	6.4	1.9	14.7
2) will move	11.2	9.9	13.7
3) will not move	47.7	50.0	43.4
4) Definitely will not move	33.1	36.1	27.6
5) DK/NA	1.5	2.0	0.6
	Total	West Bank	Gaza Strip
62) In your view, what was the single most important factor in the Israeli decision to withdraw from the Gaza Strip?			
1) Attacks by Palestinian resistance	57.0	50.4	69.3
2) Israeli wish to strengthen settlements in the West Bank	13.1	15.2	9.2

3) an attempt to derail the peace process, especially the Road Map	10.7	10.6	10.9
4) Get rid of one an a quarter million Palestinians to insure a Jewish majority	15.2	19.3	7.6
5) others (specify ----)	0.9	0.7	1.3
6) DK/NA	3.1	3.8	1.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
63) During the years of the intifada, have you participated in acts of resistance or opposition against occupation?			
1) Yes	37.7	33.8	44.8
2) No	57.7	60.6	52.4
3) DK/NA	4.6	5.6	2.7
	Total	West Bank	Gaza Strip
64) Which of the following political parties do you support?			
1) PPP	0.7	0.7	0.6
2) PFLP	2.2	2.6	1.5
3) Fateh	38.5	37.8	39.9
4) Hamas	27.3	25.0	31.7
5) DFLP	0.9	1.0	0.6
6) Islamic Jihad	3.7	3.7	3.8
7) National Initiative (Mubadara)	0.8	1.1	0.2
8) Independent Islamists	3.2	3.6	2.5
9) Independent Nationalists	4.9	5.4	4.0
10) None of the above	16.6	17.8	14.5
11) Other, specify -----	1.1	1.3	0.6

[\[PSR Home\]](#) [\[This poll's previous section\]](#) [\[Index of Polls\]](#) [\[e-mail\]](#)

8.3 Bilaga 3. PSR - Survey Research Unit: Public Opinion Poll # 16

22 June 2005

Palestinian Public Opinion Poll

DESPITE NEGATIVE EVALUATION OF PALESTINIAN CONDITIONS SINCE THE ELECTION OF ABU MAZIN, AND DESPITE THE CONTINUED RISE IN THE POPULARITY OF HAMAS, EXPECTED ELECTIONS' OUTCOME GIVES FATEH 44% AND HAMAS 33% OF THE SEATS OF THE NEXT PLC

9-11 June 2005

These are the results of the latest poll conducted by the Palestinian Center for Policy and Survey Research in the West Bank and the Gaza Strip between June 9-11, 2005. The poll deals with public evaluation of Palestinian conditions since the election of Abu Mazin, expected outcome of the next parliamentary elections, the participation of Hamas in the political process, and the disengagement plan. Total size of the sample is 1320 adults interviewed face to face in the West Bank (825) and the Gaza Strip (495) in 120 randomly selected locations. Margin of error is 3%.

For further details, contact PSR director, Dr. Khalil Shikaki, or Walid Ladadweh at tel 02-296 4933 or email pcpsr@pcpsr.org.

Table of contents:

- (1) [Public Evaluation of Palestinian Conditions since the Election of Abu Mazin](#)
- (2) [Popularity of Factions and Expected Outcome of Next Parliamentary Elections](#)
- (3) [Hamas' Participation in the Political Process](#)
- (4) [Domestic Conditions: Reform, Democracy, Corruption, and PA Performance](#)
- (5) [Peace Process and the Disengagement Plan](#)
- (6) [Results of the poll in numbers](#)

MAIN FINDINGS

Focus in this poll has been placed on domestic matters, especially the balance of power between factions and the popularity of leaders as well as public evaluation of conditions since the election of Mahmud Abbas (Abu Mazin) as president of the PA. Three findings emerge from the poll:

- (1) The competition between Fateh and Hamas is becoming fierce. The poll was conducted soon after the second round of local elections which were dominated by the two factions. Despite the impressive ability of Hamas to increase its popularity during the past six months, Fateh remains stronger, particularly in the West Bank. But Fateh lacks a majority support and needs to forge a coalition with other forces in order to be able to govern. Hamas' strength lies in the public belief that it is clean and most able to fight corruption. Moreover, many of Hamas' supporters believe that its decision to participate in the parliamentary elections is a sign of moderation. Fateh's strength lies in the public belief that it is most able to bring about a peace agreement, improve the economy, and enforce law and order.
- (2) Poll findings show that in the competition among Palestinian leaders for public support, Marwan Barghouti emerges as the most popular followed by Mahmud Abbas and Ahmad Qurai. In the second line of leadership, six figures are prominent, two of

which are Hamas leaders, Mahmud Zahhar and Ismail Haniyyeh, and four are nationalists: Mohammad Dahlan, Saeb Erekat, Farouq Qaddoumi and Mustafa Barghouti. These results demonstrate one of Hamas' weaknesses: the inability, due to Israeli assassination policy, to put forward popular and charismatic leaders.

(3) Despite the negative public assessment of Palestinian conditions since the election of Abu Mazin, a significant part of the public does not necessarily blame him for that. Most Palestinians probably put the blame on Israel. Nonetheless, it is likely that Fateh and Abu Mazin will suffer the consequences for the deterioration of Palestinian conditions as the public tends to believe that it is Fateh, not Hamas, which is able to change these conditions. With Fateh seen impotent, it loses its advantage over Hamas in delivering better outcomes with regard to the peace process, the economy, and the enforcement of law and order.

(1) Public Evaluation of Palestinian Conditions since the Election of Abu Mazin

- Majority sees conditions deteriorating or remaining the same since the election of Abu Mazin
- But 60% say they are satisfied with Abu Mazin's performance and 35% say they are unsatisfied
- The public is evenly split over Abu Mazin's decision to postpone the elections and only 39% see the outcome of his visit to the US as beneficial to the national interest

From among eight major areas of public concern, a majority believes that things have either stayed the same or became worse in six areas and improved in one area, while the public is divided in half over one other area. Conditions are the same or worse in the following areas: settlements, economic conditions, democracy and human rights, enforcement of law and order, fight against corruption, and internal relations among Palestinian factions. The only area in which progress is seen is the release of prisoners by Israel. The area in which the public is divided is related to occupation measures such as closures and checkpoints. Overall, only 3% believe that things in general have improved a lot since the election of Abu Mazin while 45% believe that things improved a little, 38% believe things remained the same, and 12% believe that things have worsened. Despite this negative assessment, 60% are satisfied and 35% are unsatisfied with Abu Mazin's performance since his election. Satisfaction increases in cities (65%) compared to refugee camps (56%), among illiterates (67%) compared to holders of BA degree (53%), among housewives (65%) compared to students (53%), among those most willing to buy a lottery ticket (73%) compared to those most unwilling to buy a lottery ticket (46%), and among supporters of Fateh (77%) compared to supporters of Hamas (45%).

39% believe Abu Mazin's latest visit to Washington has been beneficial to Palestinian interests while the rest is divided between those who think it has not been useful (30%), neither useful nor un-useful (17%), and those with no opinion (14%). Moreover, 44% are satisfied and 46% are not satisfied with Abu Mazin's decision to postpone legislative elections.

(2) Popularity of Factions and Expected Outcome of Next Parliamentary Elections

- Support for Fateh and Hamas increases

- In the next parliamentary elections, 44% will vote for Fateh and 33% for Hamas
- Perception of corruption plays a significant role in electoral behavior
- Fateh is most able to deliver on most requirements of voters
- Marwan Barghouti is the most popular Palestinian leader

Findings show continued increase in the popularity of Hamas standing today at 30%, compared to 25% last March and 18% last December. Fateh's popularity stands at 41% compared to 36% last March and 40% last December. Fateh's popularity is the same in the Gaza Strip (41%) as in the West Bank (42%). But Hamas' popularity is greater in the Gaza Strip (35%) compared to the West Bank (27%), among women (34%) compared to men (26%), among students (36%) compared to merchants (19%), among the most religious (34%) compared to the least religious (13%), among the most willing to buy a lottery ticket (46%) compared to the most unwilling to buy a lottery ticket (22%), and among those employed in the private sector (29%) compared to those employed in the public sector (22%).

Findings show that the level of participation in the next legislative elections will be 77% and the outcome of those elections will be as follows: 44% for Fateh, 33% for Hamas and Islamic Jihad, 3% for the left, and 8% for independent lists. 12% are undecided. If the contest is between two lists only, one for Fateh and headed by Marwan Barghouti and one for Hamas and headed by Mahmud Zahhar, 47% would vote for Fateh and 38% for Hamas. 15% would vote for neither list or do not know to whom they would give their vote. Fateh's list wins over Hamas' in nine electoral districts: Toubas, Salfit, Jericho, Jenin, Bethlehem, Hebron, Khanyounis, Dier al Balah, and Rafah. Hamas wins in three districts: Tulkarm, Jabalia, and Gaza City. In the remaining four districts, Fateh wins with a slight advantage over Hamas.

The most important consideration in voting for individual candidates in the next legislative elections is going to be the integrity and lack of corruption of the candidate. From among eight considerations in voting for election lists, number (1) is the ability to fight corruption, (2) ability to reach a peace agreement with Israel, (3) ability to improve economic conditions, (4) ability to maintain national unity, (5) ability to protect refugee rights in negotiations, (6) the name or affiliation of the list, (7) ability to enforce law and order, and finally (8) ability to insure the continuation of the intifada.

Fateh receives greater appreciation (compared to Hamas, left, or independent and new parties) for its ability to deliver on five of seven considerations while Hamas receives greater appreciation for its ability to deliver on two. Fateh is more able to improve the economy (46% for Fateh and 34% for Hamas), to reach a peace agreement with Israel (65% for Fateh and 22% for Hamas), to protect national unity (43% for Fateh and 37% for Hamas), to protect refugee rights (44% for Fateh and 36% for Hamas), and to enforce law and order (52% for Fateh and 32% for Hamas). Hamas is more able to fight corruption (47% for Hamas and 37% for Fateh) and to insure the continuation of the intifada (64% for Hamas and 23% for Fateh).

Major public concerns are organized in the following order of importance: (1) poverty and unemployment (34%), (2) occupation measures (33%), (3) corruption (24%), (4) internal anarchy and chaos (8%). After legislative elections, the public would like to

see the following order of priorities: (1) improve the economy, (2) fight corruption, (3) reach a peace agreement with Israel, (4) enforce law and order, and finally, (5) maintain national unity.

In an open question, Marwan Barghouti receives the greatest level of support to lead Fateh's election list in the next legislative elections receiving the support of 14% of respondents followed by Mohammad Dahlan (5%), Ahmad Quarai and Farouq Qaddoumi (4% each), while 57% have not decided yet or do not know.

If presidential elections were held today, Abu Mazin, in an open question, receives the largest percentage of support (24%) followed by Marwan Barghouti (12%), and Mahmud Zahhar (8%). 36% have not decided or do not know. In an open question regarding nomination for vice president, Marwan Barghouti receives the largest percentage of support (11%), followed by Ahmad Quarai (5%), Mustafa Barghouti and Mohammad Dahlan (4% each), Mahmud Zahhar and Saeb Erikat (3% each), and Ismail Haniyyeh and Farouq Qaddoumi (2% each). 52% have not decided or do not know. For the position of prime minister after the next legislative elections, Ahmad Quarai, in an open question, receives the largest percentage of support (9%) followed by Marwan Barghouti (7%), Mahmud Zahhar (5%), Mohammad Dahlan and Mustafa Barghouti (3% each). 56% have not decided or do not know.

(3) Hamas' Participation in the Political Process

- 40% believe that the willingness of Hamas to participate in the next parliamentary elections means that the movement is more willing today to embrace the peace process but 20% believe it means the opposite
- If Hamas wins the majority of PLC seats, 40% believe the peace process will be stopped or slowed down and 30% believe it would have the opposite effect
- 44% believe economic conditions will become better and 22% believe they will become worse if Hamas wins a parliamentary majority; moreover, 44% believe the status of democracy will get better and 21% believe it will get worse if Hamas wins a parliamentary majority

Findings show that a large percentage (40%) sees in Hamas' willingness to participate in the next parliamentary elections a sign of moderation on the part of the Islamist movement, including a more willingness to accept the peace process. Only 20% believe that Hamas' decision means the movement is adopting a more hard line position on the peace process. One third believes it reflects no change at all. Despite these findings, 39% believe that if Hamas actually wins a parliamentary majority in the next elections, the peace process will suffer while 30% believe it will benefit and 24% believe it will not be affected.

Findings also show that 44% do not believe that a Hamas parliamentary majority would have negative effects on economic conditions or the future of Palestinian democracy. It is noticeable that while Fateh and Hamas supporters agree (39% each) that Hamas' participation in elections is a sign of moderation, Fateh supporters are worried about the future of the peace process, economic conditions, and the future of democracy if Hamas wins a majority. Hamas supporters on the other hand are highly optimistic about the future of the economy and democracy and cautiously optimistic about the future of the peace process if Hamas wins a majority.

(4) Domestic Conditions: Reform, Democracy, Corruption, and PA Performance

- 94% support internal and external calls for reform, and 63% believe that the PA is currently implementing fundamental reform measures while positive evaluation of PA democracy rises to 37%
- But perception of corruption is still very high reaching 87% and only 39% believe that those responsible for corruption are often charged while 95% believe public hiring is done through *wasta* (connections) and only 36% feel safe and secure.
- Positive evaluation of the performance of the presidency stands at 47%, police and justice system at 42% each, cabinet at 40%, PLC at 36%, and opposition groups at 51%

Findings indicate an increase in the level of positive evaluation of Palestinian democracy from 24% in June 2004 to 37% in this poll. But the percentage of support for reform calls remains very high (94%) despite the fact that a majority of 63% believes that the PA is currently implementing fundamental reforms.

But PA reform efforts do not seem to include a fight against corruption as 87% believe that corruption exists in the PA and 95% believe that *wasta* (or connections) is essential in public hiring. The call for reform seems to include a demand for the enforcement of law and order as only 36% say they feel that their safety and security and that of their families are guaranteed these days.

Findings indicate an increase in the positive evaluation of PA performance compared to the situation in September 2004. For example, positive evaluation of the presidency has increased from 42% to 47%, for the cabinet from 33% to 40%, for the PLC from 30% to 36%, for the judiciary from 39% to 42%. A slight decrease in the positive evaluation of the performance of opposition groups has been registered from 53% to 51% during the same period.

(5) Peace Process and the Disengagement Plan

- Short term negotiations' priorities are organized as follows: release of prisoners, stopping the building of the barrier, return of laborers to work inside Israel, freezing of settlement construction, and removal of checkpoints
- Sharon's disengagement plan is viewed by 72% as victory for armed resistance and 66% believe that armed confrontations have helped Palestinians achieve national rights; but only 28% believe the PA has high capacity to control conditions in the Gaza Strip after the Israeli disengagement
- Two thirds oppose continuation of armed attacks against Israelis from the Gaza Strip if the Israeli withdrawal is complete; but 52% believe that settlement building will increase in the West Bank in the coming years
- Despite strong support for the current ceasefire (77%), a majority of 60% opposes collection of arms from Palestinian factions and armed groups

Findings show that release of prisoners is the main short term negotiating issue on the mind of Palestinians followed by the need to stop the separation barrier, the return of laborers to work inside Israel, the freezing of settlement construction, and the removal of checkpoints. Interest in the issue of prisoners increases in the Gaza Strip (40%)

compared to the West Bank (30%), while the issue of the barrier is more important to West Bankers (28%) than Gazans (16%) whose second most urgent issue is the return of laborers to work inside Israel (21%).

Findings also show that a majority of 72% view the Israeli disengagement plan as victory for armed resistance. Moreover, two thirds of the public continue to view armed confrontations as helping achieve national rights in ways that negotiations could not. These results are similar to those obtained by PSR during the last two years. But findings also show that a minority of 28% believe that the PA has a high capacity to control conditions in the Gaza Strip after the Israeli withdrawal.

If the Israeli withdrawal from Gaza is complete, two thirds would oppose and 30% would support the continuation of armed attacks from the Strip. Opposition to such attacks in case of a complete withdrawal stood at 59% on June 2004, 60% on December 2004, and 66% last March. It is noticeable that opposition to armed attacks from Gaza after a complete withdrawal is similar in the West Bank to that of the Gaza Strip (65% and 68% respectively). But the poll found that 52% believe that settlement construction will increase in the West Bank during the coming years. It is probably due to this reason that despite the widespread support for the current ceasefire (77%), a majority of 60% oppose collection of arms from armed factions.

Support for collection of arms in the Gaza Strip (37%) is similar to that in the West Bank (39%). Support increases in cities (41%) compared to refugee camps (32%), among holders of BA degree (42%) compared to illiterates (26%), among the most willing to buy a lottery ticket (48%) compared to those most unwilling to buy a lottery ticket (25%), and among supporters of Fateh (50%) compared to supporters of Hamas (26%).